

Руснаци у Швеце

Рок III, Чис.1 Януар-Април/2004/January-April Vol.3, No. 1

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

Др Владимир СОЛОНАР,
Керестурец по походзеню, у
хвилькох одпочивку. Вецей
о його животней драги на 8
боку

**У тим чишле най-
дзецце и тоти теми:**

**ПУТОВАНЄ ДО
СТАРОГО КРАЮ** 3

**ДОЖИЦА НИНИ
ЙОСКИ
КОЦУРОВЕЙ** 6

**СТРАХОВАЛІ ЗМЕ
НОЦАМИ ЧИ НЕ
ОТВОРЯ ДЗВЕРИ** 10

**МЛАДОЦ НАМ
ОСТАЛА У
ЦУДЗИНИ** 14

**СТАНУЛИ ЗМЕ НА
ДВА КРОЧАЇ ОД
МИНОХ** 17

**ЗНАМ ЖЕ ПИШЕМ
БЕЗКОНЄЧНУ
ПИСНЮ...** 20

**Кратка
приповедка
WHISKEY** 24

14 ФЕСТИВАЛ НОВЕЙ РУСКЕЙ ШПИВАНКИ "РУЖОВА ЗАГРАДКА" ПРЕНОШЕНИ И ПРЕЙГ' ИНТЕРНЕТА

Пише:
**Гавриїл
Колесар**
Киченер,
Канада

"РУЖОВА ЗАГРАДКА" НА ШИЦКИХ ПЕЙЦОХ КОНТИНЕНТОХ

- У дньох пред 1. фебруаром Радио Нови Сад посилал свой сигнал до шветовой информативней мрежи интернет...
- ...Внедзелю, 1. Фебруара, до интернету преношени комплетни цек Радио-фестивала "Ружова заградка", цо остане записане у аналох тей институції...
- ... а о даскельо дні потим, Радио Нови Сад престал емитовац програму до интернету. Причина преставаня, потераз, непозната.

Значносц даедних поді-
йох, и їх историйна димензия,
найчастейше ше похопюю гліб-
ше аж кед вони преїду, кед
ше одбуду, найчастейше аж и
зоз досц вельку ткв. "историй-
ну дистанцу", кед преїду велі
роки. Медзитим, 1. фебруара
того року ше збула една подія
за хтору було ясне же є знач-
на, та и историйна, чим зме о
ней дознали вецей деталі. А
дознали зме вецей преїг' хторих
сцигнул и тот имейл:

Persiraz toho roku mozece
sluhac direktni radio prenos festivala
novej ruskej narodnej spivanki
RUZOVA ZAHRADKA prejg internetu.
Festival se otrima na njedzelju
1.02.2004. roku z pocatkom na 20 h

(po yu casu) na sajtu www.tvns.co.yu/rms Na tim sajtu uz mozece
sluhac prohramu na jazikoh
nacionalnih mensinoh. Prohramu
na ruskim jaziku mozece sluhac
kazde predpoladnje od 9 i 30 h
po 13 h (po yu casu). Pozdravja
Vas RADIO TELEVIZIJA NOVI
SAD.

Вистка мала ефект
"струйного вдереня високо-
го напруженя"! Було то
цошка цалком нове, и необ-
чековане, у справованю Ра-
дио Нового Саду. У основи
шицкого тото: Радио Нови
Сад емитує програму на УК
габох и на стредніх габох и
тото чуц доокола, можебуц
и пар сто километри, та и
кус далей але - не у ЦАЛИМ
ШВЕЦЕ! А уход зоз сиґна-
лом до интернету, до ново-
го медия за ширене
рижних файтох ин-
формацийох, та и
таких як радио-сиґ-
нал, значело же ше
сиґнал односно про-
грама Радио Нового
Саду годна чуц на
каждим квадратним
метеру Жемовей
кулі, дзе лем ест да-
яка файта приключ-
ка на интернет и
жридли електричней
енерґії. А то досц

же би числени Войводяне,
односно, Серби-виселенци з
Войводини, та Словаци, Рус-
наци, Мадыаре, Румуне - висе-
ленци з Войводини, кед же им
Войводина у їх живоце дацо
значела, же би голем з часу
на час слухали програми
своїх язичних редакційох и
информовали ше о тим цо там
нове, та чули найновши шпи-
ванки хтори, напевно, вше
дзечне слухали и як дакедиш-
ні жителє Войводини.

Перше цо було важне
- перевіриц дату адресу! Кед
там - а воно - РОБИ! ЛЮДЗЕ,
МОЖ СЛУХАЦ ПРОГРАМУ
РАДИО НОВОГО САДУ НА
ИНТЕРНЕТУ! З Радия посилаю
сиґнал до интернету. Попри
линка за директни пренос
програми, на цалим боку де-
тальни податки о Фестивалу
"Ружова заградка" и детальни
податки за шицки 15
композиції цо ше буду
выводзиц. Красота! Було яка
подозривосц падала блізка ґу
нули! Зоз звучнікох компю-
тера ше чуло румунску про-
граму, познейше сом упаднул
до часу кед ше емитовало
словацку програму. Значи,
вистка точна, чуйносц мож-
лива и наступал час за акцію!
До самого фестивалу остава-
ло лем пар дні, як тот

**Владика Августин Горняк и шестра
Василия у резиденції у Лондону (бок 2)**

(Предлуженє на 4.боку)

ИДЗ И СЛУЖ СВОЙОМУ НАРОДУ!

Пише:

**Йозефина
Дервишевич**
Руски Керестур

- Шестру Василию животна драга зоз родного Коцура одведла до Лондону дзе службує непрерывно уж 40 роки
- Руснацом хтори далеко од родзеного краю поручує же би ше тримали ведно, коло церкви, як то Руснаци вше робели

Початком новембра прешлого року у нашом народзе одгукла вистка же чежко хори владика Августин Горняк у Лондону, у Велькей Британії, а неслуга потим и же ше його живот на жеми закончел.

- Животна поволанка и його опредзене служиц Богу и народу одведла го ише у младих роках далеко од родзеного краю на хтори нігда не забул Тераз одпочива у своїм Коцуре, медзи своїм народом хтори любел безгранічно – гварела шестра Василия, власна шестра

покойного владика, хтора го припровадила на його остатню драгу зоз Лондону, дзе ведно службовали полни 40 роки, од-

носно од 1963. року.

Шестра Василия после 22. роках першираз пришла до родзеного краю. После хованя, ту остала ише два тижні. Пообиходзела своєю родзини у Коцуре, Новим Садзе и Руским Керестуре. На питанє як ше чувствує медзи своїма после такого длугокого часу, одвитовала:

- У тей чежкей хвильки було ми поцешенє кед сом видзела же як наша фамелия крашне виховує свойо дзеци, же ше шицки тримаю ведно. То ми була морална потримовка же у тих дзецех остало любви и за старих. То ми була потіха у моім вельким смутку.

Одлуку о пошвещеню шестра Василия принесла як петнацрочне дзивче. Оцєц бул думаня же є ише барз млада и совитовал єй най ише дакус причека. Медзитим, якошик у тот час владика Августин, хтори уж теди бул на школованю, перебувал у родительским доме. Бешедовало ше и о тим же шестра одлучела пойсц до монастира.

- На розходзе ми брат дал моцну потримовку. "Идз и служ свойому народу!", гварел ми. Так и було. Службовала сом у Коцуре, Новим Садзе... Закончела сом Стредню медицинску школу, робела сом у Покраїнскей больніци

у Новим Садзе, а потим ме животна драга одведла далеко од дому, до Лондону, дзе службує непрерывно уж 40 роки.

Телі роки у швецє, але бешєда єй остала руска, чечна, не зрадзи ю ані акцент. А у шерцу, глібоко, руска шпиванка. Одшпивала писню "ВРУЧАНИЄ" Александрє Духновича. Тоту шпиванку шестру Василию научел єй оцєц док була ише мала, а вона ю и тераз, уж у позних роках, прекрашне шпива.

- Руснаци ше вше зберали коло церкви. Тото поручуєм и Руснацом хтори розшати по швецє. У местох дзе их єст у векшим числє то легчєше. А тим Руснацом хтори жию у местох дзе их єст мало, поручєла бим же би приходзєли до местох дзе су численши. Най себе питаю паноца, най ше тримаю своєй вири, своіх обрядох, ведно. У процивним, руски дзеци ше "порозтрачує."

У Лондону ше Русини у красним числє сходза на богослужєне у Українскей католицкей катедралї, у улїци Binney Street у центре Лондона. Богослужєня ше у тей Катедралї отримує каждей недзелї. Цїха служба Божа на 7 годзин рано, а шпивана на 10 годзин и 30 минути. На церковни швета служби Божи ше отримує на 18 годзин.

Шестра Василия ше своїм обовязком до Лондону врацєла 27. януара.

На фотографїях, од горе на долу:

Шестра Василия (ліво) Владика Августин Горняк, умар 16. XI 2003 у Лондону
Вирни ше сходза пред Українску католицку катедралу
Хвилька под час Служби Божєй
(Фотографїї нам подаровал Янко САБАДОШ, Лондон)

† УМАР ВЛАДИКА ДР ЙОАКИМ СЕГЕДИ

Прєношимє вистку зоз загребских новинох "Jutarnji list":

У Загребу 20. III 2004. умар у 100 року, помощни бискуп крижевски др **Йоаким СЕГЕДИ**, найстарши горватски бискуп.

Пензионовани помощни владика крижевски др Йоаким Сегеди народзени 27.X 1904. року у Руским Керестуре, а за священїка є пошвещени

5. IX 1927. року у родним месце. Окончовал длужносци духовника семинариї, генералного викара бачкого апостолского викарияту, апостолского протоногара. За бискупа є меновани 24. II 1963. року, а за владика є пошвещени у базилики Св. Петра у Риме 28. VII 1963. Пензионовани є у маю 1983. року, а остатні роки живота препровадил на загребским Каптолу.

Пише:

Лїляна КИШ
МЕДЄШИ
Melbourne
Australia

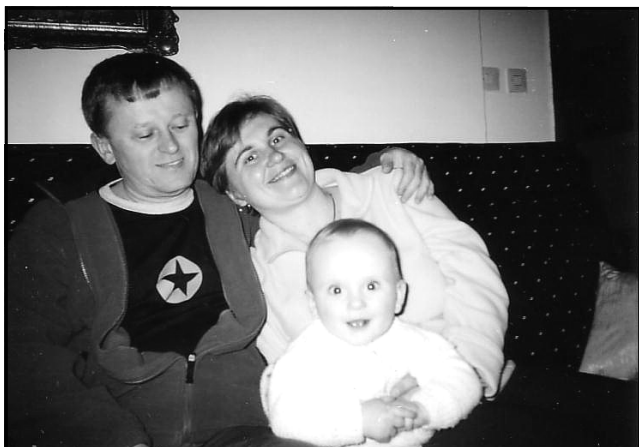
СЛИЗИ САМИ ИШЛИ КЕД СОМ ВИДЗЕЛА ТАБЛУ З НАДПИСОМ “ПЕТРОВЦИ”

- **Шицко було таке прекрасне, таке познате и миле, як лєм може буц дома**
- **А кельо зме того препушели, на келїх свадзбох и родзених дньох зме не були!**
- **Чезко нам припало тото же руски язык велї млади людзе не хасную помедзи собу, не бешедую по руски, аж анї зоз родичами**

Була сом у Горватскей од 21. августа 2003 по 9. новембер 2003 року зоз своїм супругом и дзещемшачним дзецком, после 8 рокох препровадзених у Австралїї.

У Петровцох сом була остатніраз ише у фебруаре 1992 року, у чаше кед були под власцу такволаней “Країни”. Охабела сом свой край у вельким страху и пошла сом до Илоку, до родзини. Там сом дознала же мойо родичи були вигнати зоз нашого обисца и же оец бешедовал на горватскей телевизїї. Зоз дзещец немецкими марками у кишенки и одну торбу пошла сом преїг Нового Саду, Суботици, Мадярскей и Словенїї до Загребу. Там сом була вибеженец три роки, закончала сом Польопривредни факултет котри сом почала у Новим Садзе и вец сом пошла до “печалби”, до Австралїї.

У рокох одсутности стаємно зме провадзели цо ше збува, гледали зме каждую вистку о людзох и збуваньох у нашим валале и краю. Назад зме не могли бо, як зме чули, “за каждого з нас ест порихтана кулька кед же ше врацїме”. Но, чудо ше стало 1997 року. Пришло до мирней реинтеграції восточней Славонїї. Медзитим, не дочекали зме видзиц шицких. Велї людзе помарли, даедни дзвигли руку на себе, а ише вецей их пошло и не врацело ше. Так тераз жию у Петровцох Руснаци цо остали жиц у “Країни” цали час и гевти цо були вигнати або цо пошли сами до вибеженства, и врацели ше. Велї вецей не бешедую помедзи собу, не здравкаю едни другим и обиходза ше на улїци. Помирне ше чезко збудзе медзи припадніками старших генераційох, але млади людзе ше и далей дружа без огляду на своїх родичох, националну припадносц и на прешлосц - цо у шицким тим шветла точка.

Ярослав Медєши, Лїляна Киш Медєши и їх син Николас

Перши упечаток, по злецованю на аеродром, бул же яка природа желена кед ше поровна зоз Австралїю. Гоч людзе гуторели же не паметаю таку сушу уж давно, шицко було таке прекрасне, таке познате и миле, як лєм може буц дома. Емоції були моцни, слизи сами ишли кед сом першираз видзела плочу на котрей писало “Петровци”, але лем на одним язїку, не на трох як цо було: по горватски, по руски и украински.

Други упечаток бул же шицко красше випатра як цо зме обчековали. Направени красши драги, електрични шветла вшадзи коло драгох, церква обновена, Дом культуры роби, подзвигнута нова летня бина, етнографични музей пошорени, теметов достава нову ограду. Релативно не так давно була вибудована и капличка, так же мертви вецей не

Лїляна Киш и Николас на теметове у Петровцох, при гробе сї дїда и баби

у хижох преїг ноци. Основна школа за перши штири класи роби и учительки щешлїви кед маю голем дзещец школярох укласи. У других валалох вуковарского краю не можо анї тельо назберац.

Держава помогла вибеженцом обновїц повалїани хижї лебо гевти цо очкодовани од гранатох. А тераз велї фамилий подоставали од влади комплетну помоц у материялу за вибудов хижох. Условїе лем же би мали плац. И так мож видзиц невірїятни контрасти – наїдзече на красну, нову модерну хижу а при ней стої зруйнована, зароснута у коровчу. Газдох нет и не мож нїч зробиц док ше не ушоря правни одношеня.

Крашне то буц медзи людзми хторих познаш и хтори тебе познаю. Бешеди нїгда конца края. Найкрасши стретнуца були зоз найблїзшима. А кельо зме того препушели, на келїх свадзбох и родзених дньох зме не були! Нажаль, анї своїх найблїзших од родзини цо помарли зме не випровадзели на вичну драгу.

Єдна ствар цо нам досц чезко припала то тото же руски язык велї млади людзе не хасную помедзи собу, не бешедую по руски, аж анї зоз родичами у обисцу. Кед же прегваря по руски, то вец лем зоз старшима, зоз своїма бабами и дїдами. Ест вецей причини за тото. Єдна з нїх то тото же велї млади препровадзели роки и роки у вибеженстве, у стредкох дзе ше не бешедовало руски язык, и збула ше асиміляция, так добре

позната у страним швецѣ, дзе дзеци чежко, лебо нїяк, не бешедуѣ язык своїх родичох. Нажаль, можебуц у Петровцох за даскельм дзешатки роки вещей не учѣем руски язык. То так, цо ше ту може.

Нащивели зме “Винковску ешень”, Илоцку оберачку грозна, були зме на концерту Миши Ковача и провадзели зме “Хто сце буц милионер” у горватским виданю. У Винковцох и Петровцох була промоция кнїжки “Русини” од мр Нади Баїч, а бул и Петровски кирбай, першей недзелї у октобре, як и вше.

До Петровцох зме сцигли влече, там зме препровадзели ешень а кед зме одходзели уж ше могло почувствовац мраз и жиму у воздуху.

Мали Николас у нащивѣ петровскей школи. “Учѣла” го його шестринїца Даниѣла хтора ту роби як учителя
Фотка на лїво— Ліля Киш на сплитскей риви

“РУЖОВА ЗАГРАДКА” НА ШИЦКИХ ПЕЙЦОХ КОНТИНЕНТОХ

Предлужене зоз 1. боку

информация сцигла на нашо компютери, и часу не було за даяки компликовани поради и организовања – едноставно, коло 200 имейл поруки, о пар години, одлецели на исто тельо адреси у швецѣ, зоз поволанку же би нашо людзе, нашо виселенци, слухали тот пренос а, источасно, же би о теј единственей подїи информовали ище тих котрих вони познаю и предпоставяю же им така подїя прицагне увагу.

Кажде прераховывал точно локални час у Новим Садзе, проверывал же би не було пожнення. Особне знам 4-5. наших виселенцох хтори ше навелько рихтали слухац пренос, та и знїмац цек програми кед то будзе у можливосци. Зволовали зме ше на телефони, коментаровали подїю, утвердзовали технїчни деталї...

Пришел тот очековани дзень. Нам ту у Онтарию у Канади 2 годзин пополадню кед у Новим Садзе 8 годзин вечар, идеални час за слухане. Точно на час ясни глас спикерки наявел подїю и коментарку Амалию Хромиш хтора ше, потим, уключела зоз детальнима поясненнями о самим фестивалу, о програми, та о способе гласаня. Глас чуц як кристал! Почал пренос зоз Студия М РНС. Перша шпиванка то композиция Владислава Надьмитя. Ю ище було добре чуц, а познейше пришло до досц частих и допитих тарганьох прогами а вина була, констатовали зме познейше, же

зме ше, напевно, у досц вельким чишле приквачели на сервер хтори обслуговал тот пренос (а виројтно не бул достаточно моцни) и вон не могол поднесц таке “трошене” сигнала хтори послани до интернету. Общи упечаток о фестивале зме мали, медзитим, хто сцел знїмац цек манифестациї, после 5-6 виведзеных композицийох найвиројтнейше одустал. Прешла змагательна часц, прешол наступ госцох зоз Словацкей, Хромишова спомла зачатнїкох теј манифестациї, преглашени и добитнїки наградох. И велї теди зишли зоз слуханя програми на интернету, так же претаргованя були ридши. А вец, у другей часци програми, зоз студия повторени шицки 15 композициї и тоти сцерпезлївши их могли на мире вислухац и зняц и мац голем так, за домашне хасноване. Не даяки то квалитет звука бул, але шерцу у цудзини добре придзе каждая музична новосц зоз Старого краю.

Уж кед слово о преносу, о самим Фестивалу “Ружова заградка”, вец о нїм, як и о тогорочней манифестациї, даме и основни податки хтори ше находза и тераз на веб сайту одкаль ше окончовало пренос манифестациї.

Фестивал новей рускей народней шпиванки “Ружова заградка” отвѣра свою нову штернасту заградку зоз петнац новима кветами. З нїм ше у букету композицийох компонованих у народним духу находза уж 166 нови

руски шпиванки на хторих у прешлих штернац рокох робели на дзештаки композиторе, текстописателѣ, аранжере, вокални солисти, групи, оркестри и музични фаховци рижних профилох, дзекуюци хторим збогачени не лем музични фонд Радио Нового Саду, хторому задаток понукнуц слухачом вше дацо нове и иншаке, але и руски музични скарб и красне слово писане за мелодию.

Так зоз едней малей музичней акциї, порушаней у рамикох соботовей “Сервис 97”, на габох рускей програми Радио Нового Саду, зоз моцами и сцелосцу ей членох и помоцу хижѣ РТВ НС, давного дня 7. децембра 1990. року отримани перши музични вечар “Ружова Заградка”.

А организаторѣ жадали гу краси мелодїї за душу госцом понукнуц ище едну красу, промовуюци подобову творчоц у рамикох “Ружовой заградки” и, дзекуюци тому, тот шветочни дзень хтори, окрем шпиванки, привитуе и рижни профили уметнїкох на тот способ не же лем афирмуе подобову уметносц, але постава и место стретнуцох велїх Руснацох и їх приятельох зоз цалѣй Войводини и зоз страни, любительох рускей шпиванки и уметносци.

Гу тому даваме и прегляд наградох на тогорочней “Ружовой заградки”: Награду за текст достал Мирон Колошнїя за текст композициї “Очекованя” за хтору музику написала

Магдалена Горняк Лелас а одшпивала ю Ивана Ивак; награду за интерпретацию достал Звонимир Кочиш хтори шпивал композицию "Щешлѣви Нови рок" композитора и автора тексту Владислава Надьмитя; награду за аранжман достал Мирон Сивч за композицию "Тебе мамо" хтору компоновала Агнета Тимко, текст за ню написала Мирослава Даждиу а одшпивали Татьяна Колесар, Агнета Тимко и Мирослава Даждиу; трецу награду жирия достала композиция "Хто ми пове" композитора и интерпретатора Йовгена Надя за хтору текст написала Мирослава Даждиу; другу награду достала композиция "Збегньовски загради" композитора и аранжера Мирона Сивча, за хтору текст написал Дюра Папгаргаї а одшпивала ю Мирослава Даждиу; першу награду достала композиция "Тебе мамо" хтору компоновала Агнета Тимко, текст написала Мирослава Даждиу а одшпивал ю трио Колесар, Тимко, Даждиу. Спрам оцни публики, najlepша була композиция "Троме браца" за хтору текст и музику написал Владимир Дудаш а одшпивал ю Михал Иван.

Фестивал "Ружова заградка" бул и прешол. Пренос до интернета бул и – нет го вецей. На адресу на интернету дату на початку напусу можеце пойсц, але програму Радио Нового Саду не можеце чуц. Прецо? Цо причина же зоз "готового направене длуство", потераз не знаме. Знаме лем же, наприклад, компания "РиалПлеер" ведно зоз софтвером вам понука и можливосц "приключиц ше на 40.000 радио станіци у швецехтори

посилаю свой сиґнал до интернета" а, ниа, Радио Нови Сад не жада буц 40.001 радио станіца хтора то роби. Озда им туньше и меней компликоване не емитовац сиґнал за цали швет. Нацо тримац крочай зоз шветом?! А виселенци, га ані потераз о ніх ніхто превельку бриґу не водзел, та чом би то тераз було винімок?!?

Понеже таки гласнік як цо то "Руснаци у швецех" затераз не може пренесц и подаровац вам комплетну композицию, значи и музику и интерпретацию, опредзелели зме ше обявиц голем текст композициї "Троме браца". Кед будзеце мац дакеди нагоду чуц тоту шпиванку, док учуеце як то шпива искусни маестро Михал Иван, велім з вас ше збудзе таке як ше и у самой шпиванки спомина:

У гарле му слизи
очи му ше швица
жалосно им оец
обочкуе ліца.

Найкратше, то композиция як видумана за нас, виселенцох, то шпиванка хтора найвиroyтнейше з часом войдзе до плеяди "вично зелених", вше дзечне слуханих шпиванкох. У 5-6 строфох и трох вариантох рефрена описана судьба едней фамилии на роздражу, описани одход до швета трох братохлахтори охабяю стареньких родичохла... Знаце, ми ту у Канади НАИСЦЕ маме **два раз по трох** братохла-виселенцохлахтори пошли до швета лем, за німа пришли, познейше, и їх мацери... Живот фантастични поета, то давно познате. Но, нацо ту приповедац, пречитайце ю та повеце, едноставно: **"Гей, то праве так! То судьба виселенска!"**

ТРОМЕ БРАЦА

Автор музики и стихох:
Владимир Дудаш
Композицию шпива:
Михал Иван

Зоз старого дому
троме браца иду
до билого швета
чи ше дараз зиду?
Уплакана мац их
облапя и бочка
у старенькей руки
била ей хусточка.

Дзеци мойо мили
чом нас зохабяце,
у тим старим доме
и ви места маце.

Жалосни им оец
сциснути му гамби
пред трома синами
заплакац ше ганьби.
У гарле му слизи
очи му ше швица
жалосно им оец
обочкуе ліца.

Дзеци мойо мили
до швета идзеце
не забудзе нігда
з ровніни сце квецех.

Стареньки родичи
писемко чекаю
од своїх наймилших
з далеского краю.
"У тим старим доме
нікого не маме
од вас лем писемко
кажди дзень чекаме!"

Од своих наймилших
у далеским швецех
не забудзе нігда
з ровніни сце квецех.

Од своих наймилших
у далеским швецех
не забудзе нігда
же руске сце квецех.

ФОТОГРАФІЇ НА ОСТАТНІМ БОКУ:

1. Славомир, Звонко и Ирина Олеар у своїм доме у Р. Керестуре
2. Людмила и Дарина Колесарово зоз Брантфорду, Канада, у хвилькох кед прирхтую капушаніки у дньох вельконоцного посту. Мож начитац 40 порихтани капушаніки!
3. На Зобнатици, при памятнику познатому гарлу "Ядран", прешлого лета ше фотографовали Деян Фирис (стої), Касандра и Саманта Гайдук, Андреас Фирис, шицки зоз Шведскей, и Анастазия Роман зоз Руского Керестура.
4. Ксения Петюх при прекрасним квецеху о хторим водзи вельку старосц
5. Ярослав и Ліляна Медеши, познати шпивач Мишо Ковач, Даниела и Андрея – фотка за вичну памятку
6. Кристіян и Ваньо Колошнія з Киченеру, Канада, на уходзе до їх дому, при правих-правучких древянкох принесених з Р. Керестура. Поштар еден час кладол писемка праве до ніх.
7. Члени фамилии Солонар: стоя старши син Артур и пані Хилда, а шедза дзивка Корина, др Владимир и младши син Тед
8. Паул Провчи на своей моторки 'Харлей-Дейвидсон'
9. Вельконоцна винета, автор Мелания Колбас, Киченер, Канада

Пише:
**Ирина ГАРДИ
КОВАЧЕВИЧ**
Нови Сад

ПИСМО ЗОЗ СТАРОГО КРАЮ

КАДЗИ ШЕ ПОДЗЕЄМЕ

У нас переходзи жима и приходзи яр, змени очивисни. Меняю ше рочни часци, меняю ше влади, але меняю ше и кризи. И як и з рочнима часцама и з владами исте, вше други а вше исти. Кризи ше зменяю, кед ше една примири, вец ше зяви друга, ише горша. Їх зявєня скоро правильно циклични, як и тота найновша, на Косове. Не да ше нам жиц jednostavno, допито, зачирени до своїх малих бригох и радосцох. Легко не знац ніч, кед то дзешка далеко, у сфери политики. Але, кед вам на уходзе будинка порозбивани скла през ноц (ледво зме их покладли после бомбардованя), кед по улїцох попалени авта, кед порозбивани предавальні, пекарні и посластичарні, як одвит на руйнованє и забиванє на Косове – вец и ви не можеце буц мирни. Уж напредок знаме же шицко поваляне и попалене ми будземе плациц, же того “вимсценє” уствари на нашу чкоду. А каждая чкода ше муши плациц. Будзе вельо койцо цо будзе нужне обновиц, оправиц, надолпниц. А одкаль? Одкаль мож, а то вше найбаржей чувствує мали, як цо малей птички и отрушинка вельке, а з велького фалата меней видліва.

Праве зме ше дакус окрипели од войнох и руйнованьох, а здогонели нас нови. За три роки ше почали порядно виплацовац пензиї, уж яки су, дзєциньски додатки и други социїлни даваня, дакус з помоцу других и власну, почали ше

окрипйовац и здравствени и образовни установи, социїлни служби а ни-а, знова по улїцох

вимоги за наоружо-ваньом и одходом на Косово.

Радикализация уж єден час очивисна. Взлет радикалох на остатніх парламентарних виберанкох наявел вельке предзеранє тих мооцх котрим оружийне дзелєне правди єдини способ, а предстоїци председатєлни виберанки у Сербїї уж напредок ришєни: у каждой анхети радикал победзує. Остатні збуваня то лєм заострую и за велї роки нас руцаю назадок. Хто зна до хторого року прешлого вику.

Док ше парасти шкрабу з чим (дума ше на пенєж) обробя свойо поля тей яри, бо треба и оранє и нашєнє, а вец и защита, чого уж роками мало, отвєра ше незагацєне бездно нових видаткох а за цо – за зніщованє. Заврачани круг наших балканских нєщєсцох знова уходзи до новей спирали. Ми, Руснаци, мушимє жиц з тим и мушимє знац прежиц. Дзе ше подзеєме у наступним периодзе сам Бог зна. Наздаваймє ше же на нас не забудзе.

Гоч знаме: не забудзе на нас кед ми не забудземє на ньго и на себе. И у найгоршей ситуациї мушимє остац вирни себе и тей Пасхи повинчовац воскреснєцє доброты на жеми, як и по тєраз, шицким людзом, гоч дзе су на тей очивисно за человека (а випатра и за шицко живе) вше опаснейшей планєти.

ПОЛНИ САКАЙТОВ ДОЖИЦОХ НИНИ ЙОСКИ КОЦУРОВЕЙ

Пише:
**Серафина
МАКАЈ**
Коцур

ТРИНАСТЕ ПРАШЕ ПОЄДЛА ИНФЛАЦИЈА

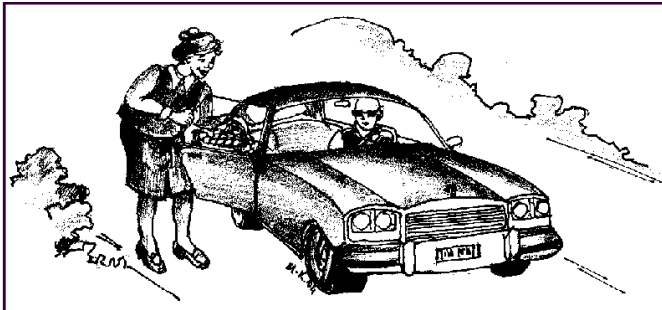
“-О, конечно! Жєно божа, дзе ходзиш, дзе больонгуєш од рана билого?” - з тима словами мє мой Дюра гинто дочєкал на капурки. “Ша ходзиц, ходзиц, але озда и мєру даяку треба мац .” Так мой Дюра дудрал, але я цихо. Думала сом же ше уцагнєм так же мє не обачи та такой почнєм з роботу, але ми ше не удало. “Гвариш, дзе ходзим?” – пробуєм ше му я улїзовац – “Та ту сом була, ту вонка. Думала сом же, док ти накармиш, я себе покончим цо мам. А вец дакус ту, дакус там, а вшадзи мє глєдаю, та сом ше затримала.” – “Удян, жєно, хто тебе глєда?! Давно то було, барз давно, кед тебе глєдалї.” - подшмишковал ше мнє мой винчани. Увредзел мє зоз такима словами, єщи баржей зоз тим шмиховальним тоном. Видзим озда же ми ше подшмєнє, як же вон то лєпши, младши, глєданши, ого-го, палє, палє...Барз мє уштухнул, нагнївала сом ше як гад, так як гєвта єдна цо гварєла же “кєд би гада укушєла та би такой здохнул”. Так бомє и я, але сом ше стримала бо сом ше чула у вини. Прєто сом и сцєла загвариц та гварим Дюрови: “Єст то єдна така приповєдка, а я лєм фиглярим. Знаш яка приповєдка? Така же бул єден хлапєц, а бул барз нєсташни. Прєто го ровно посилалї раз до єднєй баби,

вєц до другєй, вєц до нини, вєц го нина послала до бачика... а вше му гуторєлї же го гєвти чєкаю. Так ше го отрєсалї. А вон, сєгинь, нє капчал же о чим ше ту роби, же го уж нїгдє цєрпиц нє можу, та ше сушєди випоносовал: ”Я уж нє знам цо робиц, вшадзи мє посилаю, вшадзи мє глєдаю, та ше нє можєм постарчиц!” А ти, Дюра, кєд биш бул голєм кус мудрєйши та биш похопєл же то ше я шалєла на свой конто” – толкуєм я йоум. “Йоско, Йоско, вше ци до франти. Уж ци нє швєчи таки фиглї правиц, уж биш ше могла заозбилїц.” – “Та озбильна я, а и цо би ми нє швєчєло, ша знаш як гварєла гєвта наша нина цо на пицяу у куцику оковчєла опрєз сєбє, же то ше богатим шицко швєчи, та так и я, лєм я цошка нє барз богата, га? ” Така сом богата як цєрковни миш, га? Цошка змє того року тєльо рєбєлї, а кєд сом поздавала та вишло же змє зарєбєлї чвирк. А гу тому єщи булї и тоти кирбаї, тоти вашари, єщи дакус та палє почню бали, але бомє нє знам чи пойдзємє, бо знаш як ше гвари же “хибного на вашар нє треба”. Хто потрошєл, тот нє ма. А знаш Дюра як у гєвтєй приповєдкє кєд єден сцєл скочиц зоз пойда и забиц шє, а домашнї му ше питалї же най зидзє крашнє по драбини, а вон гварєл: “Моя драбина, а мой и пойд, та можєм як сцєм!” Та и я так: пенєжи

сом заробела, пенєжи потрошела, та тераз можем и як сцем!? Або, як можем! Але кед би человек знал напредок дзе ше пошпоци, та би там не ишол. Чи не так, Дюро? – “Гей, гей, лем гайде уж раз рихтай фриштик бо у моім бруху давно гудаци граю!”- “Та и у моім, думам себе, ша давно рано було. Але я Дюру и далей загварям, збивам з драги, та заш о пенєжах починам.” – “Цо, озда ши заш по валале назберала даяки новосци?”- пита ше Дюра. “И, та дзе, кеди же я по валале новосци зберала, мам я мудрейшей роботы, але ци сцем лем тото виприповедац же як то людзе койкак зоз пенєжом попреходза. Гинто сом чула приповедку о баби Гані, знаш гевтей зоз Сентомашкей драги, же ховала тринасте праше. Швиня ше ей опрашела, аж тринацеторо, але за тото тринасте и найменше швиня цицку не мала, та ше баба над нїм, биднятком, розжаловала. Вжала фляшку и цицку та го почала напавач. Прашатко почало шумне напредовац, та ше баби Гані спачело. Пришлї жимнейши днї, прашатко ше почало тресц, диргонїц, не зна баба цо з нїм робиц. Вжала ренду, округцела го як до перинки, та гу себе з нїм до посцелї, аж под перину. Храпи баба, а храпи и праше, грею едно друге. Дараз му дакус и сланїнки зоз цибульку нажувала най будзе здраве. Пришла яр, праше виросло до швинї. Не мала шерца забиц го бо би з того мяса не могла есц, та швиню предала, а динарки однесла на банку. Цешела ше вона же ше змогла, же ше вредзело трапиц, але пришла инфляция и пошла бабова Ганьова швиня. Швиню не жедла баба, жедла ю инфляция. Так ше то койкак през живот попреходзи.”

Так я зоз Дюром закончила бешеду, але мушим тераз ещи цошка поприповедац, повесц свою бригу. Вибрала ше я едней работи на пияц до Вербасу предавач вайца. Назберала сом полну кошарку, та цо знам з нїма? Ту ми их нїхто не покупи, а у Вербаше су и драгши. Рано було жимне, шнїг завял, примарзло, лядовица. “Та дзе пойдзеш, до хвоста, з тима вайцами по тей жими и лядовици?”- дудре Дура. “Ещи спаднеш, поламеш ше або витхнеш ногу або руку, та цо вец?! Лем ти себе шедз дома!”- “Ба купак тебе, Дюро, дзе пойдзеш, а цо идзеш, идзем та, будзем мерковац!” Хвацела сом кошарку, я на автобуску станїцу, стоїм, стоїм, але автобуса ані захировач. Пришол еден челеднїк а гвари: “Ви, нина, чекате аутобус?”- “Га боме чекам, ел че ичи?”- визнавам ше я. – “Не, нече ичи, яко е

клизаво”- “Па шта онда кад е клизаво, мого е, нек иде полако, ко я са яїма!” Вон ше лем ошмихнул, та пошол. Патрим я до моеї полней кошарки, ша знаже же ше тераз уж з нїма дому не врацим, и здумам я же будзем стопирац. А назад, но уж ше лем уцополїм даякому коцурцови до авта. Чекам, трешем ше од жими, диргонїм, озда лем найдзе даяки челеднїк зоз автом?! Штудирам же як то треба стопирац. Ага, здогадла ше я же як то

на телевизїї робелї, же так лем вируца палец, але и колєно укажу, а дзеже я таке дацо робиц будзем? Ганьба, а ещи сом и така набохтана, колєна ми у дуксерових... и, та не можем. Кед раз, док ше я огувала, грабе по тим шлїским лимузина, леци. Укажем я фришко палец, бремза зашкрипела, отворелї ше дзвери, я патрим: глава обривена, аж блїщаца, у ухox мєндюши, у носу мєндюша, яї яке поровнане, блїщи ше як нашим прашатком, виширел на мнє очи и скричел: “Упадай, баба, шта зеваш?” И я окомгнуц упадла, дзвери за собу залупла, вайца мєдзи ноги т.е. кошарку, а тот уж идзе, леци. Музику помощел “аж до дески”, а не же ме веже, як шнелцуг, а авто по лядовици шейта лїво-право. И док повеш “кекс” ми булї у Вербаше. При пияцу сом вишла, або лепше повєдзєне же ме витрес, а я ше обрацела та ше му крашне питам: “Єлте, шта сам дужна?” А вон теди на мнє так: “Нїшта, баба, само да ме више не зауставляш, еси разумела!?”- “Та есам, есам!”- хвацела сом кошарку та бегом, а ровно ше оглядам чи за мну не идзе тот мой шофер бо ещи и вифасуєм. Але на мойо вельке щєсцє шофер одлєцел, а вайца шицки на пияц сциглї цали.

Нина Йоска Коцурова

Серафина МАКАЇ

ПИСНЯ КОЦУРУ

У стрєд бачванскей ровнї,
у шерцу наручох жита,
ту Коцур красни и шири
вше чада свойо привита.

Капуру шкрипацу Руснак
поцихи широко отвєра,
зоз хлебом пахняцим госцох
на праг свой з радосцу збера.

Док моцни витри живота
розноша наших по швецє,
не забудз: найкрасши пах ма
заградки нашєй квецє!

Заорєш бразду глїбоку
премилєй жєми пахняцєй,
врациш мир и спокойство
начатєй души боляцєй.

Корєнї свойо у шерцу
з виру до Бога чуваме,
колїски своей, мацєри
зоз щєсцом ми ше врацаєм.

**ЗАЖАДАЛИ СЦЄ ШЄ ЧУЦ
КРАСНУ РУСКУ ШПИВАНКУ ?!**

**УКЛЮЧЦЄ ШЄ НА
РУСКИ РАДИО
НА ИНТЕРНЕТУ**

**24 годзини
7 днї у тижню**

**И УЖИВАЙЦЄ У НАШИХ
ШПИВАНКОХ У ШИЦКИХ
КРАЙОХ ШВЕТА!
АДРЕСА РАДИЯ:**

<http://www.rusyn-radio.dns2go.com/>

Пише:

**Владимир К.
СОЛОНАР**
Полсон, Монтана
ЗАД

Др ВЛАДИМИР СОЛОНАР: ЖИВОТНА ДРАГА

А ПОЛ ШЕРЦА ВШЕ ОСТАНЄ У СТАРИМ КРАЮ...

Насампредз, дзекуєм др **Владимирови Солонарови** зоз Монтани (ЗАД) же ми (заш лем) написал тоті здогадованя о себе цо шлїдза после того уводу. Пририхтуюци маґазин, найчастейше не думам на даяки препреченя або на тото же дахто, цо цалком нормалне, **не жада** же би о себе писал, приповедал або давал даяки податки. Мой циль – цо интересантнейши напис, животна драга виселенска, руска судьба у тим вельким швецѣ... А тота моя професионална "викривеносц" ше кеди-некеди найдзе, ниа, и на мукох. Кед сом достал адресу др Солонара, контактовав сом з нїм и, базуюци ше на давне керестурске сушедство зоз його познату керестурску фамилию Солонарових, раховал сом же гладко достанем жадани текст о його драги до Америки. Уж насампредз и прето же велї Керестурци, його парняки, децениями, не знаю о нїм ані найменши деталї. Кед, а я у цеку преписки достал и писемко у хторим писал: "Не гнївай ше, але я не мам ані дзеки ані амбиції так обсягну, документовану автобиоґрафию писац, як ти знова питаеш. Тото цо було опубликоване о мнѣ у 'Дзвонех' то достаточне. Та прето не чекай мой текст ..." Преоставала ми лем моя упартосц и я не преставав зоз молбами, менял сом задумку жадаюци победзиц скромносц др Солонара, прилапйовал компромиси, покля сом не достал писемко, на чистим благородним руским язика, у хторим писало: "Конечно сом виполнел обещунку – прикладам свою 'животну драгу'." Були ту и фотки. Камень ми спаднул зоз шерца, як ше то гвари. А кед сом пречитал, благе чувство задовольства ми потвердзовало же труд прешвечованя, у каждим случаю, вредзело укладац.

Г. Колесар

Мойо родичи, Константин и Елена Солонар, мали апатику у Керестуре, та ме у валале Влатко Апатикаров волали. Народзел сом ше 1926 року у Вербаше. У Керестуре сом препровадзел дзединство и закончел сом основну школу.

Зоз мою шестру Елену, хтора пейц роки младша одо мне, мали зме красне дзединство. Шестра тераз жиє у Немецкей та кед себе телефонираме вец найдзечнейше припоминаме таки теми яки нам даровала наша младосц и живот у Керестуре – Крачуни, санкане, купане влече на бегелю, Кирбаї у валале...

Перши штири роки гимназїї сом закончел у Новим Садзе, а там сом и матурировал после Другей шветовой войны, 1946 року. А под час войны сом бул у гимназїї у Баї при римокатолицких монахах, цистерцитох.

До войны, до Титовой армїї, сом пошол кед ми було 17 роки, вешенї 1944 року, ведно зоз другима Керестурцями. Пошол сом у дїдовим цеплим уяшу и у чижмох цо ми их дал руски офицер хтори у нас ноцовал. Чижми були дакус вельки але мож було до нїх слами нахпац – зачували ми ноги од мразу. Служел сом при дзелох ведно зоз ише штирома Керестурцями. Вони були старши, бувши артилерци, та ше о мне старали. А кед зме уж барз гладни були вец я, як наймладши и найценши, ишол жобрац едзенє од хижи до хижи, за нас шипцких.

Моя мац Елена, родзена Полївка, сцела студирац медицину, але худобне дзивче була та то лем сон остал. У Полївкових було седмеро дзеци, а жило ше од оцовей учительскей плаци. Сї оцєц Михал Полївка бул зоз Горнїци, а до Керестура бул премесцени як млади учитель, под час австроугорского царства. Я ше научел читац зоз дїдового буквара цо вон за руски дзеци написал.

Мац ше виучела за апатикарку, бо теди мож було и робиц и студирац, а мнѣ вец оможлївела студирац медицину, та так я ей сон вец виполнел. Студирал сом у

Деталь зоз Солонаровой апатики: Юлка Винаї, апатикарка Елена Солонар, Емилия Хома од. Мецек и Мария Канюх

Др Солонар зоз младшим сином Тедийом хтори мал 12 роки кед улловел тоту сарню

Загребу дзе сом дипломоваў 1953 року. Як дохтор, спецыялізаваў сом ше у паталогіі, то конар медыцыны дзе ше установіўе дыягнозу хоротох, особліво рака, зоз мікраскопом. Спецыялізація тирва 4 роки а спецыялізаваў сом ше у Новим Садзе у главней Покрайнскей больніцы.

Року 1959 сом пошол, як туриста, до Французкей, до Паризу, и там сом и остал. Гледал сом лепши живот, за себе и за свойо потомство. У Паризу сом робел у больніцох на паталогіі, як технічар, бо страну дохторску диплому Французи не припознали. През дзень сом робел, а вечар сом ходзел до спеціалней школы за языки – учиц ше англійски.

Старши син Солонарових, Артур, при одштрелєних койотох

Року 1961. сом емигроваў до Америки. Мал сом щесца бо после Другей шветовой войны не було досц дохторох у Америки, особліво у моім фаху – паталогіі. А гу тому мою дохторску диплому зоз Загребу Американци припознали лем требаўе досц чежки испит на англійским зложиц. Кед сом тот испит успишно зложел – ише у Паризу, на америцкей амбасади, имігрантска виза и америцка диплома ми отворели дзвери до “обецаней” жеми. Так сом и “сон” мойого оца реалізоваў. Мой оцц Константин буў Українец зоз Буковини. Остал широта як млади хлапец та го австрийске войско школовало. Буковина теди под Австрию подпадала. Кед ше Перша шветова война закончела, Австроугорска империя ше розпадала, а оцц ше, як млади офицер, нашол у новей держави – Югославіі. Теди у Европи живот буў барз чежки та оцц, як и велі млади людзе теди, ришел до Америки емигровац, нови живот почац. Мал уж и “папери”, а праве теди ше упознал зоз младу апатикарку зоз Керестура, Рускиню – Єлену Полівкову, та Америка остала лем його сон.

У Америки за мнє, як и у библиі, перше прешли 7 посни роки а аж вец лепши живот одпочал. Требаўе далєй англійски учиц, складац испити, бо спеціалізацію требаўе обновіц. Робел сом у больніцох за барз малу плацу. Дакеди сом робел на трох роботох. Перши 5 роки сом жил у Філадельфіі, у держави Пенсильваніі. Ту сом ше 1962 року оженєў зоз Хилду Улман (Uhlmann) , зоз

тедишней Восточней Немецкей. И ю “бурі живота” принесли до Америки. Обидвойо зме мали родзини у Пенсильваніі, та то голем спочатку помогло. Ту ше наш перши син Артур народзел.

Спеціалізацію сом закончел у Сіетлу, у держави Вашингтон, дзе зме ше 1966 року одселели. На заходзе Америки живот и можлівосци за роботу були лепши. У Сіетлу ше нашо дзівче Корина и младши син Теди народзелі.

Року 1968. сом конечно достаў роботу як больніцки патолог у держави Монтани – на сиверозаходзе Америки. Монтана ма поверхносц цалей Немецкей, а лем коло 900.000 жительох. То з часци америцки степи – прерія, а з часци тоти велічезни гори – Роки Маунтинс. Клима оштра, сибирска, але и барз слунковита, суха. Людзе векшином фармере и статкарє. Єст ту, попри веліх других народносцох, и наших людзох зоз Карпатох, але су розошати и “помішани”.

Ту сом на преріі, у восточней часци Монтани, служел 23 роки як больніцки патолог, за територію скоро таку вельку як цала Бачка а лем дас 40.000 людзе ю насельовали! А гу тому сом робел и за три індіянски резервати. Єден з нїх то потомки славних індіянцох Сіюксох. Монтана була добра за живот и за хованє дзєцох. Людзе наисце були добри и гу нам барз сердечни. Зоз дзєцми зме ишли камповац, одходзелі зме риби лапац, та вец до ловох – зайци, сарні, койоти... А кед уж дзєци були векши вец влєцє робелі на фармох и ранцох зоз статком.

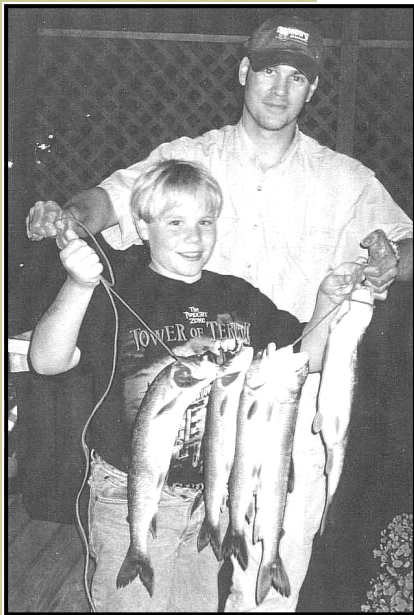
Ту на преріі, кед зме ловелі, ту и там зме наиходзелі на стари напушени дрєвени хижи. То “памятніки” насельованя тих америцких преріюх дас пред 100 роками зоз европску худобу. Теди мож було достац жем за малу фарму и задармо, але требаўе даяку “хижу” на ней справиц и 5 роки жем обрабляц. Трагедіі було часто бо людзе мали пенєжу лем за хижку зоз дескох и “паперу” (терпапер) а ту вжимє температура и до – 40 Ц пада кед задую бурі зоз Юкону. Людзе помарзли або сцєкали до варошох. А тоти цо остали то були тоти цо були одпорнейшей файти “як и тото жито цо на тей сухой, жимней преріі рошне”.

Було ту и худоби зоз України, але тоти знали, як и нашо людзе, хижи зоз валькох правиц та прежили и остали. Часто ми на розум приходзела наша стародавна руска хижа зоз валькох, чи набивана., а зоз надом закрыта. Така туня, практична – цєпла вжимє а приємна влєцє. А вец наш руски пєц цо мож було зоз кукурічанку топиц. Дахто би требаўе и о тим пєцу писню написац...

Я уж вєцєй роки у пензіі. Тєраз зоз Хилду жиєме у заходней Монтани, у горйовитим краю. Клима ту благша, легчєйши живот за старих, а легчєйше и заградар буц. Жиєме у малим валалє а сарні нам кеди-некеди приходза до нашей загради. Дас на пол километра од нас єст гушава одкаль нам койоти дакеди вноци даваю серєнаду...

Дзєци нам уж пристановени але жию далєско од нас та и их и унучатох (маме их щєсцєро) рідко видзимє.

Року 1976 сом буў у Керестуре родичох наши-

Тед Солонар зок своїм сином после одного успішного риболову

виц. Од кеди сом пошол вельо того ше там дома пременело.

Спознал сом теди и сам же ше “не мож дому вращиц”. Ми ше з роками меняме а и дом ше меня та человек ма чувство же є странец и у своїм родним месце. Тедишні

парох-викар Мижо Макаї ме погосцел на парохії. Ми ше спайташели ище як гимназиялци. Паметам тогу

госцину и нешка бо зме мали моркову юшку зок гагорками!

Мойо родичи були ту при нас у Монтани два раз, на длуґши час. Умарли обидвойо 1982 року. Поховани су на керестурским теметове, попри діда и баби Полівкових. А там похована и моя прабаба Петригалова, бабова мац. Пришла до Керестура под час Першей шветовой войны. Паметам же кед ше на дакого барз нагнівала та го грожела зок нашим старим славянским богом громовніком: “Бодай би до нього Перун стріліл!”

Кед о своїм досц длуґоким живоце роздумуем, свидоми сом же кельо добрим людзом, а насампредз родичом, мам дзековац за помоц и храбрене. А за цо сом окреме подзековни то же сом себе ту у Америки добру, вирну пару нашол за живот. Пправе зме славели 41 рок як зме ше винчали зок Хилду. Почали зме як двойо худобни имигранти, зложели нашо сили и рушели ше на длогу драгу ведно, а полни зок надію за лепши живот.. Та так нас судьба принесла до Монтани и ту наш дом, гоч пол шерца вше остане у Старим Краю...

КАНАДА

Пише:
Ксенія ПЕТЮХ
Коквитлам,
Канада

КСЕНІЯ И ИВАН ПЕТЮХ: ЄДЕН БОГАТИ ЖИВОТ (2)

СТРАХОВАЛІ ЗМЕ НОЦАМИ ЧИ НЕ ОТВОРЯ ДАКОМУ ДЗВЕРИ..

- Под цмима хмарами войны, Саша и Иван, кажди на свой способ, одходза до Италий, до Риму, дзе живот чече далей...
- Плячкаше приходзелі кед ше змеркло. Бабуня мушела шедзиц и тримац швичку же би вони видзелі док претресалі ормани и вибералі цо однєшу
- Коло 3 годзин вноци 25. мая 1995. року руцаю нам бомбу до двора. То бул знак же треба висц зок хижи.
- Конєчно, 15. новембра 1996. року розходзиме ше у Новим Садзе од наших домашніх и родзини и одходзиме преїг Будимпешти до Едмонтону у Канади.

Нашо хлапци по законченей основней школи предлужели школоване у гимназії. По законченей гимназії Саша ше уписал на Електротехнічни факултет у Загребе. Дипломовал 1985. року и почал робиц у фабрики “Кончар”. У ней препровадзел шейсц роки, по войну. Єдного року путовал официїно до Манчестеру у Англії дзе нащивел нашу родзину цо там биваю. Обидвоме синове учели италиянски язык на Народним университету, Саша у Загребе, а Иван у Баниа Луки.

У цeku двох летох обидвоме булі у Риме на єдномешачним семинаре українознанства. На тот семинар приходзелі школяре и студенти зок Европи, ЗАД и Канади, Аж и дасдни професоре булі зок иножемства. Ту наставалі велі познанства, так же раз штверо млади зок Торонта булі госци у нас.

Року 1991. Иванов брат Йосип (Юсько) поволал мацер, бабуню як нашо дзеци волаю бабу, же би пришла до нїх, до Хамилтону у Канади. У юнию мешацу Саша ю зок Козарцу одведол до Загребу, придал на

аеродроме и так бабуня одпутовала до Канади. У страху же би го не поволали до войска, през нашого знаня, зоз свойого квартелю вжал дакус облечива и одпутовал до Риму. Од приятеля дознал за українски хотел хтори отримую часни шестри з Бразилиї. Одходзи там, приялі го за портира з тим же би им кеди-некеди помогол дацо зробиц. Там бул на косту и бивал. Иванко помали студирал у Баня Луки тиж так на Електротехнічним факультету. Одпочало поволоване до войска и вон одходзи до Коцура же там будзе рихтац испити. Ми з Иваном осталі у Козарцу и з часу на час зме обиходзелі дом. Иванко приходзи гу нам и ведно идземе до Баня Луки, а на дзверох заквачена поволанка до войска и Иванко не одходзи на испит (осталі му ещи три). Врацаме ше назад до Козарцу, та и вон як и Саша одходзи зоз адресами приятельох, не знал ані сам дзе ше застанови. Зоз Приедору идзе до Београду и оталь на авиону до Риму. Явел ше же є ведно зоз Сашом. Часни шестри му нашлі роботу у вельким хотелу дзе робел на отримованю базена за госцох. Бивал ведно зоз Сашом.

У октобре истого року приходзи Иванова дзивка Юлияна зоз Приедору (дипломовала у Београдзе на Рударско-технологийним факультету). Єден час роби як секретарка блаженійшого кардинала Мирослава Ивана Любачивского, а помага и шестром. Ту була и резиденция блаженійшого на поверху хотела. Саша и Иванко виходза на приватне биване.

На горней фотографії Иван и Юлия, а на долней Саша и Маринка у Блаженійшого кардинала Мирослава Ивана Любачивского кед були замодліц благослов за їх будучи заедніцки живот

Юля и Иванко ше винчаю у януаре 1992. року, а кумове им булі о. Кулич зоз Коцура, професор на богословії, теди и тераз, и богослов Тарас Барщевский

Саша и Маринка под час винчаня у церкви у Риме

зоз Сибиню. Свэдзбу рихтаю зоз шестрами у сали истого хотелу, а госци вибеженци з України и Югославії. Приходзи и Сашова дзивка Маринка, Горватка з Баня Луки (закончала Висшу економску школу). Винчаю ше у новембре истого року. Кумове им богослов М. Малацко з Керестура и студентка Горватка. Свэдзба як и Иванкови у истим хотелу.

Иванковим ше родзи син Роман у децембре 1992. року (куми часни шестри), а Сашовим син Борис 1993. року, куми тиж часни шестри зоз хторима отримую вязу.

Саша єден час робел на горватскей радио емисії. Конечно, прияти є на свою роботу як инженер на сиверу у Бреши, дзе ше одселелі. Службово ишол до Любляни, а барз любел тоту роботу. У чаше свойого перебуваня у Италиї обишли Милано, Торино и Падову (у Венеції бул скорей з моїм братом и Весну). Пошол до Львова кед перши українски авион пришол до Риму пренесц цело покойного владики Йосипа Сліпого, хтори пребул 18 роки у руским гарешту.

ВИВЕДЛІ И КРАВУ ЗОЗ ХЛІВА

Бабуня ше враца зоз Канади але уж до Београду бо не роби загребски аеродром. Иван идзе по ню, привожи ю до Козарцу, а ми ше врацаме дому до Баня Луки. До ней часто пред змерком приходза плячкаше у униформи, положи карсцель же би шедла и тримала швичку бо нет струї, розтресаю з орманох и беру цо сцу. Ещи и того цо ей Иван однесол - єдзене, миделка, кафу, маджуни... Єден дунчик з маджуном руцели до облака и обидва скла розбили, ципели Иваново и моїо, облечиво и вельо, вельо койчого. Єдней ноци, гоч и Иван там бул, виведлі краву зоз хліва и вецей там не могла остац, крава ю кармела (млеко, сир, масло – гоч и то найчастейше однеслі кед нашлі). У фебруаре 1993. року Иван ю преселел

до нас и ей найглавнейши ствари: шмати, ТВ апарат, змаржляк, пирнаги итд. И у нас пребула еден рок, а у априлу 1994. року зоз Београду у полним автобусу идзе до Софи и отамаль на авиону до Канади.

Стрико Михась вола обидвох хлапцох да приду до нїх у Канади, бо ишло досц чежко з доставаньом паперох за перебуванє у Италиї. Иванко и Юля зоз Ромком одходза з Риму у юнию 1994 року и спочатку су у Михася, ходза до школи учиц англійски язык а пошвидко доставаю роботу менаджера єдного будинку. Року 1994 народзела ше им и дзивочка Анамария. Иванко ше уписал и на факултет и порядне ходзел на преподаваня. Доставаю помоц на дзеци и одвожа их на чуванє до Дудашових з Дюрдьова. Концом рока, 28 децембра 1995. року народзел ше им син Иван, Ивасик.

Саша ше чежко одлучує напуциц роботу у Италиї та прето приходзи до Канади рок познейше, у юнию 1994. року. И вони спочатку у Михася, а Саша роби цо достанє. Щешліви су же доставаю роботу у будинку у Иванковим сушедстве. Неодлуга Саша достава роботу инженера у фирми "Сименс", а Маринка постава менаджер у будинку. Зоз фирми Саша идзе по работи до Атланти и Лас Вегасу. Под час биваня у спомнутим будинку народзели ше им ещи син Матей и дзивче Дария.

Нашо дзеци у Канади, а ми у Баня Луки дзе нет фронта але вше вноци чуц експлозиї. Так 25. мая 1995. року руцаю нам бомбу до двора коло 3 годзин вноци. На уходних дзверох попукалі скла, повипадовало, и ест дзири по хижи. То бул знак же треба висц зоз хижи. Єдного рана приводзи якиш вояк своїх родичох и охабя их у нас. До Баня Луки приходзи вельке число вибеженцох. Уж по

Иван и Ксения Петюх опрез їх хижи у Баня Луки

обичаю, на нашо дзвери заліпелі паперову заставку же би други вибеженци не приходзелі. Гу нїм ше сходза їх приятеле з Гламочу, части госци, и справую ше як у своєї хижи. Вони шпя у хижи з улїци, а ми у хижи од двора. Страховалі зме ноцами чи не отворя дакому дзвери, бо ше збувалі вшелїяки страшни подїї звичайно през ноц.

Виприповедала нам добра сушеда яки

страшни вечар вона сама дома прежила. Видзелі зме же нас уж не треба у хижи. Вони зналі пойсц з хижи же иду гу ей мацери дзе є змесцена и врацаю ше познейше до нас. Вихасновалі зме тот час, до торби и мешкох зме позбералі облечиво, документи и друге и по догварки пришла по нас братнякова дзивка зоз сушедом вояком у авту, замклі зме хижу и пошлі до нїх преспаци. Дня 18. августа 1995. року зме на автобусу рушелі до Коцура. Ещи зме не сигурни чи

Памятка на перебуванє у Коцура, у найчежших часох, кед Ксения и Иван очековали одход до Канади

нас у драже не випуца з автобуса, як мою колегиню (хтора тераз жие у Чикагу). Сциглі зме до Нового Саду дзе нас дочекал Симеон Сакач. Вон контакто-вал зоз моїм Ивановом а напевно дознал за наш

приход од Миколу Цапа.

Пред вечаром зме сциглі до Коцура вистати и не шедзелі зме длуго. Рано кед зме ше зобудзелі, Иван ми гвари: "Яке то шесце спац при отвореному облаку а место експлозиї з часу на час чуєм оглашованє церковней години. Ту людзе не знаю як им добре!" О даскельо дні идземе до Београду до Канадскей амбасади и поведзене нам же пойдземе преїг українскей служби, але перше мушиме пойсц на лікарски препатунки, а податки о нашим здравю буду послати до Бечу. Прешол досц длуги час кед нам явяю же Иван муши повториц лікарски препатрунок, бо ше вше на рентгенским знімку видза пошлїдки його хороти у руским лагре. Заш преходзи час у очекованю вистки з амбасади. Єдного дня преїг телефона нам явели же кеди маме рушац до Канади и же бизме пошлі по авионски карти. Ми з несцерпеньом чекаме тот дзень, медзитим, три дні пред обещаним одходом явене нам же наш спонзор одказал. З дзеци и братом Михашом водземе телефонски розгварки, вони ше ангажую, але даремно. Дзеци поставаю нашу спонзоре гоч су ещи не у такей можлівосци (стрико им вец дал пенєжи). Почала ламачка, помагаме домашнім и родзини. Пришла и прешла жима, прешлі длуги 15 мешаца през надїи же зме годні пойсц гу своім дзецом.

Конечно, 15. новембра 1996. року розходиме ше у Новим Садзе од наших домашніх (Меланиї, Весни, Миколи и Митрика), як и од моїх новосадских пайташкох и родзини. У комбию одходзиме до Будимпешти, вец до Едмонтону у Канади. Дочекала нас жима з вельо шнігу, наше дзеци, брат, родзина и блїзши приятеле. Змесцелі

зме ше до Иванка. Иван ше уключує до роботи у будинку, а я до кухні. Ещи єден час водза дзеци до Дудашових, а 23. децембра уж шпиме у своїм кварталю, у истим будинку. Досталі зме од наших добрих людзох уж хасновани ствари до хижи и помали зме докупйовалі тото цо нам ещи було потребне. Юлія предлужує ходзиц до школи, а дзеци кед ше побудза та их приводзиме до нас. Сашово оставаю з мацеру.

НОВИ ШВЕТ, НОВИ ЖИВОТ

На Юльов предлог, я позбєрала потребни документи и преїг єдней фирми доставам одобрєне чувац нашо и цудзи дзеци. Уж о три мешацї по приходу до Канади починам “зарабяц”. Окрем Иванкових троїх, мала сом по двоїо чи троїо цудзих, югославянских родичох. Дзекеди и Иван ми помогнул, виведол их до ходніку найдакус походза, лебо кед було цеплейше та на двор, а векши пошлі до сушєдней школи. Романа, Бориса, Аню и Матейка дїдо рано одвожел до українского садочку, ишол по нїх и привожел их до нас. Так було два роки. Иван и я

Ксения, Иван и Саша на тераси їх хижи у Баня Луки коло кафе

од 18-22 г. ишлі до школи учиц англійски язык. Юля ходзєла до школи три роки и закончєла стрєдню школу, а Иванко дипломовал 1997. року и предлужєл далєї з ученєм.

И нам ше указала нагода випробовац роботу менаджєра та зме прєшлі до трєцого газдового будинку, обок коло Сашового. У нїм булі з нами 13 фамилий Югославянох, а лєм мур нас дзелєл од фамилий уж терашнього о. Янка Гербута. Сходзелі зме ше як прави сушєди и помоглі кед дацо затрєбало. Чувала сом уж лєм двоїо, а дакеди троїо дзеци. И у гєвтих двох будинках було досц наших людзох, з нашого краю. Вжимє сом ту любєла скорєй стануц и одруцовац шнїг, як дараз у Коцуре чи у Баня Луки.

Иванков профєсор, ментор, послєла го на конференцию до Филадельфий, на сход инженерох, а потим до Ванкуверу же би отримал преподаванє на тему “Тести-

ранє чїпа за интернет”. На сходзе булі присутни инженерє зоз Канади, Америки и з Европи. Лєм єден бул з бувшей Югославий, з Любляни. Неодлуга поволую Иванка з ванкуверской фирми цо вирабя чїпи за компютери же чи придзе робїц до нєї. Бул опатриц яки условия и другє та прилапєл поволанку. Прєсєлєли ше у октобрє 1999. року и Юля остава з дзецми у новим кварталю, а Иванко ше враца до нас и о мешац магїстровал та одходзи на прїяту роботу.

Ми у маю 2000. року досталі канадскє державянство. Юля и Иванко нас нагваряю же бизмє охабєли тоту роботу и же бизмє прєшли гу нїм. Так ше ми як даяки “птици сєлицы” у юлийо сєлїмє до Ванкуверу, а у августу идзємє до Баня Луки и до Коцуре, углавним прє хїжу и пензию. Нє доставалі зме ю од августа 1995, та зме то якош покончєлі. Медзитим, пензионє нє ма пєнєжи та даваю кєди як назбєраю до фонду. Я достала новє рїшєнє же мам 27 роки служби, а уж прєшлі 5 мешацї як сваха придала мою жалбу на такє рїшєнє. Одвиту нєт, а повєдзєнє єї же маю 6000 жалби та то помали идзє. Року 1971. вибудовалі зме гаражу, коло нєї хїжку и векшу лєтню кухню зоз моцним темєльом. Иванко гварєл же сєбє над ню вибудує биванє. То добрє биванє за два особи та сом тєди гварєла же док ше синовє пожєня ми будзємє бивац у нїм. Но, вибєжєнци зоз Дрвару булі у нїм кєд ми там пошлі а сушєди нам гварєлі: “То су нєки чудни луды, чим сє приближиш, одмах сє хвата за пиштол!” Там осталі два змаржляки, ТВ, бабуньово три пєрини, шмати єї и других, и я сцєла видзиц цо там ещи єст, алє сом нє шмєла поїсц блїзко. А двор и у хїжи нє було такє як цо ми охабєлі. У децємбру Иван ознова одходзи прє хїжу и предана є за полу єї вредносци, а мал вєльки проблеми, шєсєц же ещи оталь ше догварєл з адвокатом.

По моїм приходу до Баня Луки, по нашим винчаню, прєшє обисцє до хторого мє Иван одвєдол то було обисцє моєї учительки цо мє у Коцуре учєла у I класи єщи як дзївкє, а вєц и як панїматкє, Єлєна Хромиш. Робєлі змє у истєй школи, лєм же вонє пошвидко пошла до пензий, а вєц неодлуга ше одсєлєлі.

Понєжє Иван уж пар роки робєл у Баня Луки прєд моїм приходом, мал досц прїятєлєох та змє малі з ким ше сходзиц. Заш лєм, од шицких познатих, як найблїзши и щїри прїятєлє булі нам и осталі до нєшка прєши нашо сушєди Ана и Мирко-маляр. Вон вєльо роки робєл у Нємєцкєй, а водзєл старосц о мальованю нашого дому, фарбєню дзвєрох, облакох; купєл нам у Минхєну мишалку за малтер и послал на жєлєзніци, кєд ещи ридко хто мал такє. Нє прєшлі вєкши швєта (Крачун, Вєлькє ноц), як и у другєй нагоди да змє нє булі єдни у других. Под час войни дзелєлі змє єдзєнє медзи собу, як и скорєй по забивачки, або зоз жєлєняву зоз заградї. Ана ми гварєла же нас тримаю як брата и шєстру. Уж сом спомла же Ана прєжила сама дома страшни вєчар и удало ше єї поїсц гу Миркови до Нємєцкєй. Тєраз су уж у своєй хїжи и отримуємє вязу.

Сушєди просвитни роботнїки (мишанє малжєнство, вєкшина таких висєлєна з Баня Луки) Иво и Дєса

жию тераз у Сплиту, а син им сцекол до Африки бо не мал уж вибор другого авиона. Допишуеме ше найчастейше зоз звичайним писемком, бо Иво так волі, або им пошлем емаил до їх дзивки.

Салих Арнаутович, геометер, и його Мухарема у Шведскей, порядне зме ше дописовалі та зме з німа малі телефонски розгварки и оталь, з Канади. Салих еден час робел у Дюрдьове та вше жадал же бим им уварела едзене яке там едол (парадичова мачанка), а вони нам пририхтовалі їх едзена.

Др Иво Зовкич, агроном, виселектовал даскельо нови сорти кукурици за босански терен, бул барз побити у своїм кварталю, жиє у Загребу, у ДOME пензионерох (супруга му була Українка, умарла, а два дзивки у Канади).

Вилко и Анкица Павлек (вона робела зоз Иваном, а Вилко бул политично активни у Бая Луки). Вилко вельо помогол Иванови кед водзел Українску раду як и при отвераню радио-станіци. Раз, кед Вилко ишол по улічки у Бая Луки, зопар го еден з питаньом: "Докле ћеш ти ходати по овој српској земљи?" Не шмел остац вецей у Бая Луки, зачерали квартал та жию у Делницох. Його шестра

була Титова секретарка. Дописовалі зме ше з часу на час, а прејг Анкицовой шестри хтора тераз у Чикагу дознавам вецей и о Вилкових.

Зоз тима спомнутима особами могли зме шлебодно о шлицким приповедац. Малі зме и других приятельох, але вони не мушелі охабиц дом, жию и тераз у Бая Луки.

(предлужує ше)

Виправка

При преписованю зоз рукописного тексту направена мала помилка. У тексту ест часц виреченя "... догварене винчане на коцурски Кирбай, 31. августа 1958. року..." до не точне, понеже у рукопису пише: " догварене винчане по ко-цурским Кирбаю, 31. августа 1958. року...". Общепознати факт же коцурски Кирбай 28. августа так же з

НЕМЕЦКА

ITOREI *Hölzer* BÄCKEREI

ВЛАДИСЛАВ И ИРИНА ОЛЕАР: ТРИ ДЕЦЕНИЇ У ШЕРЦУ БАВАРСКОЙ ПРЕСТОЛНІЦИ (2)

Пише:
**Гаврил
КОЛЕСАР**
Киченер,
Канада

МЛАДОСЦ НАМ ОСТАЛА У ЦУДЗИНИ

- Синови зме приношели шлицкого, а вон ше нічому не радовал як нам самим. Вон жадал нас, родичох...
- Триец роки то не мало, а за тоти 30 роки я там у Немецкей вше якош остал лем югович... а ту кед зме ше врацели, до Керестура, тоти нам вше же "Югшваба"

- На едним з остатніх балох зоз гудацами зашпивал и еден окремени шпивач, чул сом - Славо Олеяр! Шпивал ши и як шегерт, а и познейше. Од кого ши нашлідзел тот дар Божи?

- Оец ми, гваря, знал шпивац але мац ми у тим најлепша. Од ней сом нашлідзел тот дар. Думам же ма аж и лепши слух одомне. Почало то ище у легиньских дньох, гармуника и гитара, и давали зме вец дзивчатом серенади. При Ризничови сом у забави шпивал, та вец и у Петровцох. Там рихтали "Сорочински саям" и було вельо шпивана, шпивал сом и за себе але и за другого (я шпивал а глумец отверал уста). Любим шпивац, а гваря

же хто шпива тот не гриши, тот не роби ніч зле... Кед зме мали у Минхену Службу Божу та дохтор Кухар пристал шпивац як дзияк. Пристал и я же будзем ведно з ним шпивац. И добре нам то пошло та зме потим каждую Службу дзияковали.

- Кед ше звездзе рахунка, чи можеш повесц цо ци Немецка дала, а цо ци вжала?

- Повед бим: пола-пола! Материялне обезпечене зме там достали, робело ше и заробело ше... Пать, кажде би до Немецкей! Га най иду та най видза! Вельо иншак ше роби як у нас цо звикнуте. А ми, гастарбайтере, о тим творели ище и викривену слику -

кед зме пошли на одпочивок до Югославиї та зме ше правели важни, а людзе кед нас видзели як плациме, як махаме з маркама, та би вец и вони ишли вонка... але вони видзели то то цо ми робели у карчми, дома як нам, а не знали же ше у Немецкей не збера марки як банани або яблука зоз древа! Материялни здобуток зме мали, але то то нас коштало и жертви, Младосц там остала, не були зме дома, мне најбаржей потрафяло то то же нам син бул ту, у Керестуре, а ми були там. Ми ше прето мучели, окреме Ирина, як мац була на розпяцу, га жени якош и чувствительнейши а вон, син Звонко, думал же ми го не сцеме, не любиме...

бул у єдней баби, у другей, та у нини. Ми му приношели шицкогo, кед зме приходзели за швета з Немецкей, а вон ше нічому так не радовал як нам. Вон жадал нас, родичох. Бул вше облечени, наєдзени, мал пенєжи, але то не тото цо потребне комплетней фамилии. Ту зме страцели шицки тройо. А бул єден час, правда кратши, же людзе у жеми такповесц лепше жили як ми у Немецкей. А ми ше одрекали наймилшого, жили зме без дзецка, не видзели зме го як рошне - спушел Славо помали главу, ніби, опатрал на партку цошка, глас добре контроловал але сом почувствовал же стримує слизу у оку...

НАРАЗ, А Я ЧУЛ РУСКУ БЕШЕДУ У СТРЕД МИНХЕНА

- Жиц у Минхену, миллионским варошу, муши же дзекеди и чежко - видзеш до тей маси, сам , стра-цени... - швидко сом мянял тему.

- Найчастейше то таки упечаток. Но, мам я и иншаки дожица. Зишол сом раз так долу зоз кварталю та на ліво, гу предавальні купиц дацо кед - чуєм руску бешеду! У штрєд Минхе-на доходзи до мене руска бешєда. Га, неможліве! У тим вельким варошу о кратки час научице у преходзе легко препознавац кед преходніки бешєдуо по польски, по словацки... а тєраз чуєм по руски! Пооглядал сом ше и обачел сом тих цо бешєдовали. Двомє Керестурци. Вишло же були ту на даяким сайме Мирко Малацко и ище єден чєлєднік. И вєц, знаш як то, людзе преходза а ми ше облапамє, кричиш скоро од радосци, я их такой поволал до кварталю. Було то так нараз, непла-новано, не мали часу.. Ма якє не маш часу, до мене - попиц, поєсц! Руснаци у Минхену, гей чловецє! Були вони у нас, дружели зме ше. Потим, раз у Керестуре, стоім я на центру а єден авто става, запискал, патрим - а то Мирко зоз свою жену шмєє ше и гвари: "Тєраз ти маш присц до нашого обисца!" Єст нас, Руснацох, по цалим швєцє!

- Недалєко од вашєй улїчки бул простор у Минхену на котрим ше отримує Октоберфєст. Минхєн познати по тим швєту, по тим чуду. Робєл ши там

з боку фирми, або ши бул там як нашивитель? - питам ше Славови а шмєєм ше такой, а вон ведно зомну. Здогадли зме ше як сом бул раз у нашиви правє у октобре и там зме, ведно, були 6-7 годзини, аж ше нам у главах круцєло, и од тобоганох, и од рингишилох, ладьох котри ше обрацали аж под небо, а вєра покус и од тих криглох пива котрє там потоками чури.

- Минхєнски Октоберфєсти сигурно найвєкши и найкрасши на швєцє. Моя фирма там робєла кед сом ше уж рихтал до пензиї та сом не сцєл прилапиц робиц там. Алє, од 30 рокох я, мєжєбуц, не бул двєраз на тєй манифєстациї. Єст людзох, Немцох, цо шпоруо по даскєльо мєшащи же би ше могли двє тижні нагуляц на Октоберфєсту. Єст там наисцє шицкогo. Пиво лєм у вєльких криглох, а Швабици ноша по 10 -12 таки канчови, да чловец не вєри кєд видзи! А о гєвтих чудох, других, да не припо-ведам...

- Ирина була з тобу од початку...

- Гей, вєра, и мєжєм повєсц же ми моя жена була вєлька, барз вєлька подпора. Да не було мєєй Ирини при мнє, хто зна як би мой живот ту

Ирина Олар

цєкол!/? Наисцє три кути у обисцу вше тримала! Прєшла шицко, учєла и научєла, знала указац же мєжє робиц, же ма дзеку за шицко. Я ю и будзєм хвалїц, и кєждє єй чєсц лєм - вона не шмє тото чуц. Нашо руски жени наисцє крєсцанки, и то у живоцє вєльє значи.

У цєку розгварки Ирина, Славова супруга, вошла нука та сом ше єй опитал цо єй, як мацєри, найпамєтлівше на роки препровадзєни у Немецкей?

- Я у думкох вше була зоз сином, зоз своім дзєцком хторє остало у валалє, у школи. Вше кєд явєли же єст родитєльска схадзка, мнє було чєжко, бо я своємү дзєцку не могла пойсц на тоту схадзку як цо пошли други родичи - здогадовала ше Ирина - А, памєтам, Звонко наруковал на 19 роки и служєл на острове Вису, а то були знова моєо вєльки страхи за дзєцко бо сом знала же не зна плївац, а на стрєд моря є.

Найстрашнєйше було за мацєр, за родичох, кєд им син бул у рєзєрви у Торянцох, дзє вєцєй хлапци зоз општини и погинули. А Звонко мал вєцєй мєжлівосци як други тоту страхоту и обкєровац бо мал дзє пойсц вонка зоз держави, вони були у Минхену, алє не сцєл такє зробиц же би му послє шицкогo дахто дацо не пригварял. Тиж було чєжко, гвари Ирина, кєд НАТО бомбардовал жєм. Славо ше уключєл зоз пояшнєньом же и його тото рушєло, шицко ше могло видзиц на ТВ а нїяк помогнуц не можєш. А знаш же зоз тих пєнєжох, цо ци зоз плаци беру, идзє и на бомби хтори вєц руцаю на твоїх найблїзших.

- Пошли зме зоз Ирину ведно, робєли вєльє - предлужєл Славо здогадованя- а вєц, дас о 15 роки вона надумала назад, насампредз прє сина, та ше аж и одявєла, одлучєла же не пойдзє вєцєй до Немецкей. А вєц, як ше у краю погоршовала ситуация, надумала вона назад гу мнє. И шєсцє же я бул там нєпрєривно, а добрє же и вона була пред тим рєгистрована, алє и попри того мушєла ознова прєйсц прєз шицки прєпатрунки. Пришла и могла предлужиц робиц. Тєраз, при концю уж, вона надумала скорєй присц до жеми, и пришла, а мнє то бул найчєж-ши пєриод, вєр ми.

НЕ ЗНА НІХТО КЕЛЬО ТО ЄСТ ОДРЕКАНЯ

Владислав Олар у Руским Керєстурє там дзєшка од Нового 2002 року. Опитал сом ше му чи ше, тєраз,

ту "знашол", як препровадза час?

- Думал сом же ше будзем якош баржей радовац кед ше уж за цалком врацим до валалу. Бо, вше сом твердзел же ше врацим и врацел сом ше, сполнело ми ше жадане. Трицец роки то не мало, а за тоті 30 роки я там у Немецкей вше якош остал лем

роки у Немецкей, а не бул сом у дохтора такповесц ані раз, не бул сом на хоровању. А тераз уж болі и ту, и там, не сце ше ми вецей так, якош сом вис-тати...Клемен-сова ме праве прето совито-вала най идзем до дохтора, най дам молбу за пензию. Послу-хал сом ю гоч сом не барз ве-рел до того же ми

котрих назначени даяки важнейши події у живоце и работи наших гаст-арбайтерох, вше найдзеце и Владислава Олеара под руку зоз його супругу Ирину. На балох, на минхенским Кирбаю, у Церкви, на слики зоз Владиком крижевским кир Славо-миром Микловшом... Владислав Олеар живи шведок гастарбайтерскей историї веліх наших людзох у скорей 65 року Немецкей. Ридки тоті цо там були длужей як три децениї. Владислав Олеар нігда не постал Шваб, а його а у октобре збуртани сні после чежкей пекарскей работи роками були полни сликох зоз Нового Збегньова у Руским Керестуре, од 1. юния у недалекко од терену СД "Русин" и пензиї. Шицко дакедишнього вашарища дзе жадал дожиц свой пензионерски мир.

И дожил го.

Владислав, на многая и благая літа, зоз твою Ирину, и най бисце того цо сце по стораз заробели и у Шваба заслужели, на длуго и богато уживали!

Славо Олеар(у стредку) и др Мижо Баран (зоз гитару) на єдним балу у Минхену зашпивали и "за свою душу"

югович, якиш Югославян, при концу тераз нам уж гуторели же ані Югославий вецей нет... а я ше родзел у Югославий и цо вец повесц - цо ши?! А ту кед зме ше врацели, до Керестура, тоті нам вше же "Югосваба". Там сом не бул Шваб, а ту сом не Югославян! А друге, я кед пошол, син Звонко нам бул мале дзецко а тераз то 30-рочни хлоп. Вец, идзем по улїчки та, чи ме людзе не познаю чи цо, идзем и поздравкам, а ест их досц цо не од'здравкаю. Давно то не було так. А найбаржей руша тото кед ми з боку доруци, ніби у шали: "Ех, немецка пензия! Легко тебе, Славо!" А чувству-єм зоз тих словох зависц, криво му... Не зна то ніхто кельо за тим ест одре-каня, не зна...Но, знаш гевту народну же "вшадзи добре а дома найлепше". Мне тераз наисце добре, пожалїц ше не можем, дома сом, одпочивам и добре ми.

Знаш, здихнул Славо, були зме млади и шицко ше могло, легко зме звладали почежкосци. По 50 роки сом ніч не чувствовал. Теди сом бул уж 20

же ми, исти людзе, кед зме у свой час путовали дому на гайзибану, та кед зме вошли до Словенї - такой можеш и попиц у купеу, и галайк настал, и руциш през облак дацо...Потамаль не, у Немецкей, Австриї бул шор, а од нашей гранїци "сабат вашар".

И ище єдно цо сом спознал у цудзини: видзи ми ше же ми там аж и векши Руснаци, у цудзини, як тоті ту у валале. Тото чувство сом обачел уж теди кед сом пошол до Петровцох. Петровчане иншаки од Керестурцох, госцолнобивши су и приязнейши, за ніх було вше вельке кед госци зоз Керестура приходзели. Бо, Керестур вше глашел за якуш матку Руснацох и шицки тоті почитовали. Лем, ту у самим Керестуре не було такей отвореносци, видзи ми ше, а тераз то можебуц аж и горше як цо скорей було.

Владислав Олеар легенда мездзи нашима людзми у Немецкей. Нет кого там не познал. И нет того хто його не познал. На шицких фоткох на

т о ч н о
в и р а х о в а л и .
Т у Н е м ц о м н е
м о ж п р и
г в а р и ц - т о ч н и
с у , а л е и
п о г л е д у ю
т о ч н о с ц .
К о н е ч н о ,
п р а в е м е в ш е
т о т о ч у д о в а л о

ОТРИМАНА ВИБЕРАНКОВА СХАДЗКА

НОВИ УПРАВНИ ОДБОР

Виберанкова схадзка Дружтва руско-немецкого приятельства отримана у Минхену 6. децембра 2003. року. Як ше и обчековало, на сход не пришло вельо людзох односно, не пришли члени Дружтва од далей. Понеже ше то мало у оглядзе, та досц того покончене преїг писмох.

Сход, як и вше, почал на 14 годзин и Управни одбор організовал шицко на час, и закуску и шанк. По традициї, зоз Инголштату нам пришол о. др. Яков Новак и служел нам Службу Божу.

За тоту нагоду з успехом порихтани рецитал поезиї на трох язикох: по руски, сербски и по немецки. Рецитал обдумали и витворели члени Дружтва Таня Рибович, Мирослава Тиркайла, Михайло Штефанко, а по першираз участвовала и Бранка Тиркайла.

Наявену виставу подобових уметнікох за 25. октобер могли зме

те раз привитац и опатриц. Авторе маляре були Силвестер и Ромко Макаї и Бранка Тиркайла. Вистава и подобово твори були крашне прияти з боку членох Дружтва.

Роботна часц сходу була добре организована. Присутни члени дали полну потримовку Управному одбору. Вибранки нових членох окончени з непосредним гласаньом, зоз дзвиганьом рукох. Нови состав Управного одбору ма 10 членох. За председателя

УО вибрана панї Амалия Кучмаш Клеменс, за подпредседателя Михал Русковски, а за касира Михайло Штефанко.

По законченю тей урядовой часци сход предлужени зоз розгварками и друженьом присутних, зоз танцом на музику зоз касетофона а познейше на гармоники заграл др Силвестер Кухар. Так ше вечар предлужело весело, як цо то було вше кед ше зиду Руснаци и цала атмосфера

потвердзовала же ше годно звладац почежкосци хтори ше зявели у роботы Дружтва. Було очиглядне же шлицки присутни новому Управному одбору Дружтва руско-немецкого приятельства жадаю вельо щесца и успиху у його дальшей роботы.

**Магдалена Милошевич
р. Джуджар**

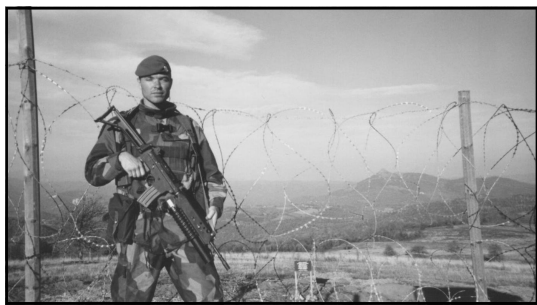
Пише:
**Зоран
ФИРИС**
Мелеруд,
Шведска

РУСНАК У МОЦОХ ЗЕДИНЕНИХ НАЦИЙОХ (КФОР)

СТАНУЛИ ЗМЕ НА ДВА КРОЧАЇ ОД МИНОХ!

- Паул од малючка полюбел униформи, та є у униформи на своїм роботним месце, а до униформи ускочел и як вояк ЗН у КФОР-у
- У мировней мисї на Косове ше стрегали зоз вшелїякими опасносцами и ризиками

Єст нас, Руснацох, вшадзи – тот констатация потвердзена у велїх нагодох, и потвердзує ше далей. Автор Мирон Жирош ма податки о наших людзох же су и там на тей жемовой кулі дзе би сце, напевно, анї не шнїли же их єст або же их дакеди було. И други авторе маю подобни искуства, а сам живот нам понука дзекеди сказки на тоту тему, сказки за чудоване. Шлїдзи тема у хторей дознає же єден Руснак тих рокох бул аж и у моцох Зединених нацийох, у формаций КФОР, а на задатку отримованя мира на Косове. Правда, то

Паул Провчи на сербско-косовскей граници

кратко пове:

- Я шведски Руснак, Сри-мец зоз Асенсбруку. Родзени сом 1973 року од оца Владу и мацери Гул-Брит родзеной Карлсон.

- Чи можеш дац о себе ище даяки податки?

- Мам два шестри, Патриция старша одомне, а Вероника младша. Мам и двох братнякох по оцови, Руснацох, а и двох по мацери, Шведянох. Гимназию сом закончел у

Ванерсборгу, не оженети сом, мам дзивку хтора родом зоз Малти.

- Знаш по руски бешедовац?

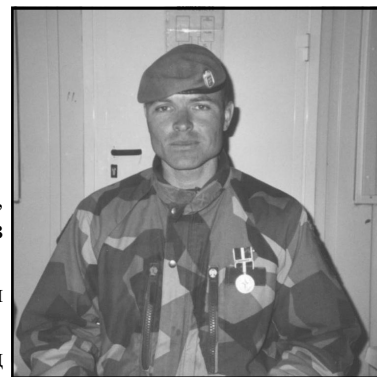
- Знам пожадац “Наздраве” або по сербски “Живели” и ище пар слова. Знал сом вецей як хла-пец, кед зме одходзели до Шиду и Дубровнику на одпочивки, але сом з ча-сом забул. Мойо братняци мали вецей щесца бо им мац Полякиня та их потримала у ученю руского языка. Тераз, кед сом старши и мудрейши, видзим же то була глупосц же сом не научел вецей. Можем повесц же маме вельке жадане пойсц зоз братняками до Сриму и там упознац нашу оцовщину. Була би то нагода научиц даяки нашо обичаї, дакус о традициї. Лем вше нет часу, вше даяки обовязки опрез таких планох.

- Дзе робиш, на яких роботох?

- Робим як мобилне обезпечене за “Секуритас” углавним вноци цо ше ми пачи лем ше ми не пачи же дакеди мушим през ноц прейсц и 500-600 километри. А на тей роботы сом у униформи цо ше ми пачи. Робел сом у фабрики паперу дзе ми и оец роби але сом заключел же то не за мене, я любим униформу и рухомосц.

- Маш даяки гоби?

- Гоби и любов ми HARLEY-DAVIDSON моторки и членство у Клубе ентузиястох Гарлей-Давидсона. Любим ше вожиц на моторки, любим тото чувство шлебоди без огляду чи сом сам на моторки, чи гонїме зоз пайташами у групи кед ше вожиме по Шведскей а дзекеди забегнеме и

Паул достал Медалю за заслуги

до иноземства.

- Цо бул мотив, прецо ши пришол на идею приявиц ше до КФОР-у и пойсц на службу до жемох бувшей Югославиї?

- Окрем того же любим униформу, жадал сом дожиц дакус напартосци, евентуално даяки опасни ситуациї а, гу тому, оец ми зоз бувшей Югославиї та сом и прето жадал праве там пойсц на службу у КФОР-у. У нашей групи нас було 34, а були зме лем штирме цо зме не 100% Шведяне, а я бул єдини по походзеню зоз бувшей Юги. Але, то ше мушело тримац як тайна, пре безпечносц. Раз, кед зме були на єдним рискантним задатку, мали зме за прекладателя єдного Албанца и кед чул мойо презвиско такой ше ми питал же цо то за презвиско та сом му гварел же сом зоз походзеню зоз Чехословацкей а думам же сом ані не погришел кед знаме же ми предки пришли до Сриму зоз території горох Карпатох.

- Спомнул ши рискантни задатки, опасносц... чи то значи же було опасни ситуациї под час служби у КФОР-у?

Запалени нишки автобус и числени жертви були причина вельким немирим и протестом

заблїщало коло калдерми и такой посумнял до опасносци. Станули зме и деактивовали зме мини.

Було опасно и у чаше кед Шиптаре дзвигли до воздуху автобус зоз Нишу та погинули 16 Серби. Настали вельки протести, галайк, почала гайка на тутейших Албанцох пре вимсцене и ми мали задаток тото не допущиц, мали зме положиц под контролу протест, але нам не було шицко єдно кед зме видзели запалени автобус. Шицко ше тото збувало праве на родзени дзень мойого оца и я теди, пре обовязки на терену, не могол наволац Шведску и винчовац му родзени дзень.

Теди ми ше “заламало” и таке: пре тоти подїї медзи Сербами и Албанцами, Албанци не шмели гонїц цистерни зоз хторима виношени фекалії зоз нашого лагру понеже ше тоти цистерни пражнели

- О, як да не!?! Раз зме ст а н у л и такповесц на метер и пол од двох минох хтори були намесчени на двох древох коло драги. Хто зна цо би було з нас, але шофер на щ е с ц е станул бо ше му цошка

КФОР сотрудзовал и зоз Русами (Паул други зоз правого боку)

на сербскей території та Албанци там не шмели пойсц. И ми, вояци, вицаговали ширки же би ше вибрало хто будзе гонїц цистерну. Нормално, мал сом таке “щесце” же ше тото мне ушло. Але, вредзело видзиц и чуц тот аплауз од наших воякох кед видзели же хто гонї цистерну, а блици

И таке ше знало случиц на терену... Паул кучи, гологлави

зоз фотоапаратох було вецей як у Голивуду.

Иншак, кеди-нскеди на нас вноци штреляли, лем зме не видзели ані хто ані одкаль...то тиж було опасне искуство.

- А цо було меней опасне, а за паметане?

- Га, паметам же шведски принц Карл-Филип бул у нащиви нашому лагру. И вон сам теди служел свой воєни рок та зме ше стретли як вояци.

На Косове ше ми пачело и тото же сом баржей упознал людзох и їх обичаї, а там сом здобул и пар приятельох за цали живот, як ше то гвари. Вецейраз, кед зме були у сербских валалох и хижох, та сом почувствовал пахи хтори ме барз здогадли на тоти пахи зоз оцового старого краю, ище кед сом бул у Шидзе як дзецко. Позитивне було же нас людзе вшадзи добре прияли и волали нас “на поедну” або дацо заесц.

Интересантне було лециц на геликоптеру и контроловац територію але ше ми не пачело кед зме зоз нїм лецели 10-15 минути, вец нас спушели на жем и потим нам требало 5-6 годзини пешо назад до бази. А вельораз нас, на таких задаткох, нїхто не шмел видзиц. Раз зме мали таку файту ноцней тайней патрули и находзели зме ше даскельо метери од хижи кед, нараз, а человек вишол вонка окончиц малу нужду. Ми поцихи полегали, маскирани, а вон стал од нас на 1 и пол метра и окончел цо мал, а ані нас не обачел. Єдино зме опрему за ноцне патрене мушели добре вичухац.

- Цо сце звичайно єдли у лагре, чи ши пробовал и локални єдла?

-Найчастейше зме єдли тото цо було порихтане по угляду на добру шведску кухню. Но, на терену сом полюбел єсц чевапи, а при Албанцох сом знал поєсц бурек. Од напоюх, Серби нам понукали шлівовицу и було грих таке одбивац, а Албанци нам понукали лем чай, и то не барз смачни.

Були то здогадованя на перше перебуванє Паула

Провчия у єдинкох КФОР-а на Косове. Вредзи повєсц и тото же и попри того же КФОР зменшал число воякох, преполовел такповєсц, зоз 800 на 400. за Паула ше и у найновшей групи нашло места. Так Паул концом новембра 2003. року знова пошол на Косово як вояк Зєдинєних нацийох, а зоз Шведскей.

Пише:
**Мирон
ЖИРОШ**
Казинцбарцика
Мадярска

МАЦЕРИНСКЕ СЛОВО ШЕ НІГДА НЕ ЗАБУВА

БЕШЕДУЙ ТАК ЯК ЦЕ МАЦ НАУЧЕЛА

Мацеров глас и мацєрова бєшєда святиня! Бєшєда у фамилий з братами и шестрами, родичами, бабами и дїдами вично остава жиц у людским єстве. Научєне, запаметанє, написанє и записанє мацєринскє слово ше нїгда не забува. Воно у чловеку вично спочива, зяви ше после 60-70 рокох, гоч ше и не хасновало.

Любов до власного слова, мацєринскєй бєшєди, при дзєцку може створиц лєм мац, фамилия и дом. А любов гу свойому може розвиц и прєшириц (на шицко свойо) лєм добри вихователь-педагог, залюбєни учитель до свойого народу. Дзєцко вихованє у руским духу у свойом доме и при доброму учительови тоту свою любов прєнєше на свойо потомство и научи го любиц и почитовац свойо рускє.

Мал сом шєсцє, пред пєйц роками дожиц праву радєсц, котра потвєрдзєла тоти мойо становиска. По Интернету зоз Флориди ми сцигло писмо написанє з руку. Написал го 78. рочни Михал Хромиш. Пише так:

10 - 26 - 98

Мирон Жирош

да видзиш йак йа пишем по руски. Ньє пишем вельо та ми ньє так згоднє. Так мац нас учєла 70 роки назат. Йа думам же сом рас писал до крайу а могльи читац – так сом ше чєшел же можє читатц.

Друкєванє писаньє горше. Увидзим чи можєш читатц тото писаньє. Кєд ньє можєш та ньє брига.

Мой брат петро послал твойо Pisanje до Афсптралии (Australii).

То досц по крилику

Збохом. Михал

После того прикладу, а таки приклад то и нашо потерашнї 10 поколєня Южних Руснацох, чи ми, як 11 поколєнє свойх тутєйший предкох, предлужємє створєну традицию. Я знемирєни и застарани. Видзи ше ми же, и єдно малє число з нас, уж залапєла „модєрна” габa утопийованя, мишаня у котлє,

акултурованє. А то перши крочай затрацованя єтноса. Мойо спознаня о затрацованю Руснацох на „окрайскох” ше зводзєли на затрацованє у трєчим

поколєню (уж кєд ше не знало мацєринску бєшєду и прилап-яло и цудзу традицию). Тєрашнї приклади у Новим Саду кєд уж и руски родичи бєшєдую зоз своїма дзєцми язык стрєдку, тот процес пошвидшує, бо нет любви гу свойому власному.

Мото нашого руского иснованя ше зводзєл на народни вислов „Бєшєдуй так як цє мац научєла!” То значєло и значи хаснуй свойо найвєкшє богатство - мацєринскє слово.

Браца Михал и Петро Хромиш

Яки обставини нєшка при наших фамилийох? Якє єдинствєнє и зложнє нашо обисцє? Кєльо у нїм панує руски дух и почитованє свойого и руских традицийох? Чи тоти фамилий єдинствєни у поглядєх вихованя, чи ше надолпнюю три поколєня (баба-мац-дзєцко)?

И кєд правимє крочай далєй у воспитаню – Чи ше школа (овода, основна, стредня, факултет) надовязую у воспитаню єдинки у руским духу? Питаня вельо, а досц су индикативни и провокативни.

ЗНАМ ЖЕ ПИШЕМ БЕЗКОНЕЧНУ ПИСНЮ

Славе ШАНТА народзени 22. януара концом 40. рокох од оца Миколи и мацери Ирини. Зоз братом Миколом и шестру Зденку препровадзел дзединство на салашу у коцурским хотаре. До валалу, на Вербовец, фамилия ше приселела кед бул у штвартей класи основней

школи. Ту полюбел валал, закончел основну школу, почал ходзиц на “игранки”, закончел за месара у Вербаше, першираз ше залобел и науковал... Пребуване у войску було боляце искусство, далеко од родимого места, у противности зоз його пацифистичним попатрунком на швет. Оженел ше 1971 року зоз Марию Малийову а о рок им ше народзел син Роберт. У чаше 1973-74. року пребуваю 4 мешацы у Немецкей зоз жаданьом остац там, медзитим не удало ше им. Врацаю ше до Коцура и унапрямую ше на одход до Австралиі дзе бул брат його супруги,

Петро Мали. У априлу 1978 року сцигую до Сиднею дзе Славе почина робиц у рафинеріі нафти. Як барз активни медзи виселенцами, Славе бул избрани за председателя Югославянско-русского культурного дружтва “Русин”, першого здруженя Руснацох такей файти у швецe. Од 1991. по 2003. рок робел як новинар у Foreign language publication у Сиднею. Нешка роби як самостойни новинар у сербских новинох “Светски српски глас” хторим шедзиско у Мелбурну.

За тоти 26 роки живота у Австралиі Славе бул 8 раз дома у Коцуре. Нароком хаснує, кед пише о тим, слово “дома” прето же є прешвечени же є, аж и после 26 рокох живота у Австралиі, там ище вше лем госц. Од младосци писал поезию, любел музику, наступал на рециталох. Неодлуга му будзе активовани веб сайт на хторим будзе презентована його поетска творчосц. После вичитованя поезіі хтора шлїдзи можеце ше му шлебно явиц на имейл адресу ssanta1@optusnet.com.au кед маце було яке власне думанє о його творчосци.

КОЦУРУ, ЛЮБОВИ МОЯ...

ХИБИШ МИ у далеком швецe, мили мой, красото моя... У тебе, валалу мой, жис и остало мойо родзене, мойо дзединство, мойо любени и мойо любви. Ти чуваш памятку на слизи радосци моїх родичох пущену з моїм приходом, мою колїску, мой перши крочай и перше слово вигварене, ти шицко видзел и шицко паметаш, дороги мой... Познаш мою першу учительку, у першей класи, перши клайбас, перше слово написане, вше ши бул и занавше у мне останеш горди и главни, перши валал на планети, дороги мой... Крачанє часу по нашим Вербовцу, з любову, у себе ослухуєм. Слухам дзвони у шерцу док у думкох понаглям по багнітки. Полни з тобу и радосцу жегнам ше побожно пред церкву нашу, коцурску, твою и мою, мили мой. Клечим пред Діву, Богородицу Пречисту хтора нас под свойо вжала, хтора зоз турню коцурску небо дотика, генерації привитує и випровадзує. Мойо баби и прабаби, дідове и прадїдове, у памятку спочиваю на твоїм теметове.

Живот ме од тебе однесол далеко а ти так блїзко же це можем, з Божу помоцу, у себе видзиц, можем ше у тебе Велькей и Малеј Служби Божей помодліц, можем шицко и теди кед далеко од тебе, не можем ніч – и теди можем, да знаш... кед ми ше спред очох на хвильку страиш я це гледам и находзим и там дзе це нет и там дзе ши нігда не бул. Дакеди це у слизи находзим а дакеди це лем з поглядом на слики помилуєм. Дакеди блукам у думкох по твоїм хотаре, ещи вше гледам салаша мойого

дзединства, жадам им повесц недоповедзене слово любви. У далеком Сиднею у сну копом кукурицу на коцурским дильове, чувствуєм пах польского квица, кошним требиконїну на ярашу за валалом, видзим сушеда Чижмара як чмига вайчаки да спенети у пол гонох не станю з полным кочом “жолтого злата.”

У моїм шерцу занавше буду пахнуц оргони на Вербовцу и кретац жабчата у “Шандошорскей” долїни и да знаш, уживам у тим хору прекрасних жабох, валалу мой... Уживам подобне як цо сом концом пейдзешатих уживал у твоїх трешкох, у елеватору до неба упатреним, у петрових яблучкох, у класкох жита, кукурицох власатих и жолтих главах слунечнікох до слунка залюбених. Уживам у любовней писні герлічкох на розквитнутих багренох твоей яри, нашей яри. Приемно ме зноя твойо летни каникули. Сшень по писні дижджох и бишалмох познам. Крачун з твоїма пахулькама кведим зоз хторим Ти валал до млоди облекаш. Твою чаривносц до своєй скривам и письном даруєм.

Я знам же пишем безконечну писню о тебе валалу, любви моя. Знам свидомо же ме мой Вербовец наджие, наджию ме Кирбаї, олтар и коцурски дзвони. Я пойдем а ти останеш украшовац польо бачванске але да знаш док ми дзвери свойо до себе отвориш часточку тебе и любовь нашу зоз собу однешем най небо занавше спомина твойого коцурского, бачванского сина.

Писні зоз зборніка любовней поезії

КЕД ШЕРЦО ОТВОРИМ

МОЛИТВА ЛЮБОВИ

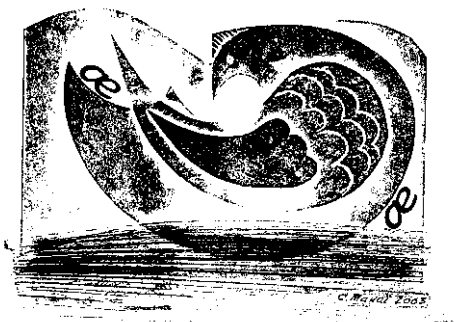
ЧУВСТВУЄМ ТВОЮ ЛЮБОВ У ДУШИ
ЯК МОЛИТВУ У ЦЕРКВИ
МОЙО ЦЕ ЛЮБОВНИ СЛОВА БОЧКАЮ
И ЖАДАНЯ ОБЛАПЯЮ
КЛАНЯМ ШЕ УЛІЦИ ПО ХТОРЕЙ ХОДЗИШ
И ДРЕВУ КОЛО ХТОРОГО ПРЕХОДЗИШ

МОДЛІМ СТИХИ ЛЮБОВНИ
НАЙ ЦИ МЕНО ПАМЕТАЮ
И ЗАНАВШЕ НАЙ ЦЕ
У ДУШИ МОЄЙ ЧУВАЮ

У МОЛИТВИ МОЄЙ
МОДЛІМ БОГА ЗА ЛЮБОВ
ЗА ТЕБЕ И НАС,
ЗА ПРЕБАЧЕНС
И СПАС

Я НЄ СЦЕМ ЗНАЦ...

Я не сцем знац
як швет без тебе випатра
а кед будзем мушиц...
О, Боже,
скорей як слунко занавше зайдзе
до слизи ме претвор
до древа, до води,
до витру, до каменя,
претвор ме до свойого мена
най будзем Ти
и теди кед сом Я
лебо...
лебо ме зоз собу одведз.

КЕД МИ ЄДНОГО ДНЯ...

Кед ми єдного дня жимне чоло дотхнеш
здогадні ше лета на Вербовцу у малим валале,
здогадні ше мойого приходу и одходу,
радосци и смутку у хвильки розпятих,
брали зме з радосцу шицко цо нам було дате
у шерцох затримане, од часу одняте...
о, Боже, зоз силну ши моцу радосц
у шерцох наших злял и любов з любову
од забуца зачувал...

Єдней ноци, душо, док сон з тобу любов
водзел,
Поета на колєнох бочкал клянку твоей капурки,
Заклінал ше до любови под орехом...
Ослуховал у себе дихане твоей,
Любел шицко цо и ти
И шицко цо ти...

*
* *

Пошол сом до швета
без тебе а з тобу у шерцу
тераз зоз памятку
- у думки бивам.

Док твоя улїца шпи, знай,
я по швеце блукам
и з думку о тебе
- небо дотикам.

Най ше мойо слово любови
застанови у твоей души
и най там остане
сцем най там
- занавше остане.

Кед раз нестанеш
у фарбох дуги
погледай ме у писні о себе
- там будзем.

Я тот цо на горизонту
зоз заходом слунка
твою слику бочка,
тот сом
- и тот останем.

Повадзим ше зоз часом
прето же преходзи
а я би сцел з тобу
- занавше остац.

З ТОБУ И БЕЗ ТЕБЕ

З ТОБУ СОМ

Вецей од шицкого...

БЕЗ ТЕБЕ

поета без слова
и клайбаса
слово потрошене
глас без гласа
забута памятка
драга без циля
живот без смисла
и празне у празним...
ето, тото сом
жисм на адреси – нігдзе
мено ми ніч,
волаю ме ніхто...

ГАЙКУ поезия

Витай у мене
будз як дома,
- полни сом з тобу.

Єдного дня згориме
у стиху любовним
- ведно.

Радосц Твоя
то и радосц моя
- едно зме.

Бліжей гу мене
не можеш
- у мене ши.

Я лем руком Божим
и Тебе
- припадам.

Кед заплачеш
най то вше будзе
- од радосци.

Кед пойдзеш одомне
знай зомне лем
- слиза остане.

Сцел бим буц
жвератко у твоім купатилу
- садні чом?

Час ши затримац не годна
мне можеш
- навики.

У моєй думки
ти думка
- моєй думки.

Двойо зме
у циню любови
- єdney.

Знам дзе ши
Рушам гу тебе
- и гвиздом.

ЗА НАЙМЛАДШИХ

НАУЧМЕ РУСКИ БУКВИ (4)

Кирилка

Друковани Писани

З з

З В

Z z

И и

И и

I i

Ї ї

У ъ

нет одвитующей
букви [y]

Глас **З**, **з** ше у руским язичу вигваря як, наприклад, **Z**, **z**
у англійским слове **zipper**, глас **И**, **и** ше вигваря як
два “еє” у слове **bee**, а глас **Ї**, **ї** ше вигваря так як го мож
чуц на початку при вигваряню слова **Yiddish**

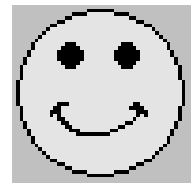
На букву **И**

Силвестер Д. Макаї

ШМИХИ

Дзе ше зявиш, вшадзи шмихи,
лем ше чує: хи, хи, хи, хи!
Шицким дзецом велі шмихи
творя здравє, хи, хи, хи, хи.

Най ше ушпя тоти стихи,
Най це рано будза шмихи:
Хи, хи, хи, хи,
хи, хи, хи, хи.

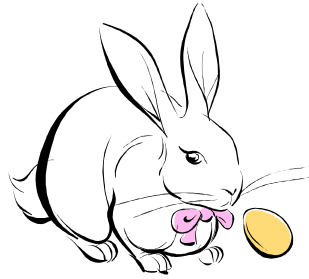

На букву **З**

Микола М.Кочиш

ЗАЯЧКИ У ЛЕШЕ

У лешуку заяц стої,
Од ловара вон ше бої.
"Не бой ше, заячку,
З нїм не идзе пес,
Од ловара легко сцекнеш,
Бо це криє лес."
Заячица дзеци збера,
Та им шором слизи сцера.
"Не плачце, заячки,
Бац ше прецо нет;
Уж можеце шмело бегац,
Ловар пошол гет!"
Горе брегом ловар шпива,
Заяц ше у страху зрива.
"Заячицо шива,
Яка же ти мац?
Кед уж ловар дому идзе,
Улож дзеци спац!"

ЗАГАДКА

Од капусти
брушок тлусті,
од бетеліни
чуря му шліни,
а кед штрелі
ловарова пушка,
йому ше трешу
длугоки ушка.

Хто то?

На букву **ї**

Наталия Голуб

ЇЖИК

Джобем, джобем зоз
иглами,

не рушай ме зоз руками.
Бо я джобац знам,
так ше бранім сам.

МАЛИ МОЛИТВОЧКИ ЗА МАЛИ И ВЕКШИ ДЗЕЦОЧКА!

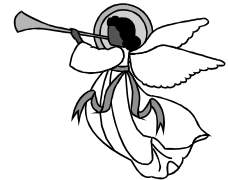
Др Амалия Новак Фербанкс нам недавно у єдним писемку написала: "Мне було дас два роки кед ме моя баба, мойого оца мац, научела тоти молитвочки"

Ангеле Божи, хранителю мой,
ти вше при мне стой,
рано, вечар, дзень и вноци,
будз ми вше на помоци.
Чувай душу и тіла мойого
и до живота провадз вичного.
Аминь!

*
**

Исусе мой малючки
дай ми свойо ручки,
прицагні ме гу себе,
да и я любим Тебе.
Исусе мой малючки,
науч ше ме модліц,
складац гу Тебе ручки,
гу Тебе приходзиц.

*

Умрец мушим, але не знам кеди, не знам як, не знам
дзе, але знам же на вики препаднем и блаженство
вичне страцим. Кед у гриху смертельним умрем, о
Марие Мати Божа, модлі ше за мене тераз и на часу
шмерци моєй. Аминь!

*

Мойого оца найкрасша и найкратша молитвочка була
теди кед легал спац:

"Господи, слава Ци за нешкайши дзень!"

И такой заспал.

Заступніки магазина "Руснаци у швецe"	Войводина (У тей хвильки ту не маме заступніка, так же ше заинтересо- вани могу явиц на имейл amber@golden.net пре конкретну пораду о предплати)	Австралия и Нови Зеланд Zelimir PAP 11 Minerva Place NSW 2170 Presnons Sydney Pap_zelimir@hotmail. com	Канада (заходна часц) Amalija DUDAŠ #206-11030-107 St EDMONTON AB T5H 4G5 Tel. (780) 428-4988
	Република Горватска Vladimir TIMKO Wodrova Wilsona 43 31000 Osijek +38531570754 abo +385989807685 vtimko@public.os.car net.hr	Немецка, Австрия, Шведска, Швайцарска, Mihajlo BARAN Albrecht-Duerer – Ring 10c 67227 Frankenthal 100.224499@german ynet.de	Мадярска, Україна, Словацка ZSIROS Miron 3700 Kazincbarcika Mikszath K. ut 17 zsiron2@freemail.hu

**Кед же жадаце видзиц
ШИЦКИ боки маґазина
"Руснаци у швецe" у фарбох,
а з вецей фотоґрафяма як у
самим часопису, нашивце
веб сайт того маґазина!**

Адреса:

**[http://www32.brinkster.com/
rusmagazin/](http://www32.brinkster.com/rusmagazin/)**

**Препоручце и другим най
нашивя тот веб сайт. Цо
вечей, окреме тим цо су не
предплатніки на маґазин!**

СЛАВОМИР
ОЛЕЯР
Торонто,
Канада

WHISKEY

- Верел сом же ніхто з нас не пришовал на швет без даякей висшей намири, предодредзенай чи од самай природи чи од Бога - почал розгварку. - Верел сом же кажде ма задаток хтори за живота муши сполніц на тим швецце, и то тота сила цо нас гоні випитовац, вигледовац, усавершовац... Верел сом же ніч не таке добре же би не могло буц лепше и нізач на швецце не мож повесц же є докончене и же ту нет вецей цо робиц. Вше було и ест цо докончиц, вименіц, злепшац.

Хижа у хторей зме шедзели була жимна, та сом не зоблекал капут.

- На, лігні кус, да ше зогреш. - нацаговал гу мне руку з полупразну фляшу виския. - Сцеш погар? Мам дзешка даєден у кухні, лем го треба найсц - доложел помали, наздаваюци ше же повем же ми погар не треба.

Вжал сом фляшку, поуцерац ей гарло з руку и одпил. Гоч сом бул у капуту, ледво сом ше стримовал же бим ше не тресол. Озда ми виски поможе процив жими, подумал сом.

- Куриш? - понукнул ме, а кед сом вжал зов отворенай шкатулки, доложел: - Тоти цигаретли сом набавел у индиянским резервату. Хтошка их на дзиво прави у Америки и шверцує тадзи, а Индиянці их предаваю на велько. Добри су, моцнейши нігдзе не найдзеш. Як "папириси". Не знам дзе ми пирньовка, та треш пирню долу, як я.

На паркету уж були загашени даскельо цигарчки, а у хижи ше чувствовал чежки устати воздух, шмердзаци на доган, алкоголь и брудни ботоши.

- Сцеш да отворим облак? - пита ше и аж теди обачуєм же є лем у кошулі, ценких панталонох и папучох на босу ногу.

- Не, не, добре ми так - швидко одвитуєм. - Легко тебе, ише вше це грею идеали, а я уж мушим куповац цепли капуту и ципели.

Ошмихнул ше. На шивей, необритвеней твари указали ше даскельо пожовкнуту и прахняву зуби.

- Тераз ци принешем и укажем мойо идеали; у ствари, тото цо остало од ніх.

Страцел ше у другей хижи, одкаль ше неодлуга зявел з вельку фасциклу под руку. Намесцел карсцель бліжей гу мне, так же зме обидвоме були з єдного боку малого століка, и отворел фасциклу полну з паперами и папериками рижного квалитету и фарбох: од догановой, як за паперово мехи, шивкасто-догановой, як за штаницли, по розклопену паперову шкатулку за цигаретли и тварди картон вирезани зов шкатули за ципели...

- То мойо богатство, мойо дзешец роки живота. - Очи му ше забліщали. - Ти не знаш, не можеш почувствовац и похопиц яке то богатство було мац фалаток паперу и клайбас, буц у можлівосци зазначит хвильку и занавше ю зачувац. Наш мозок чудна ствар, найволі забуц бридки ствари и ситуациі. А там нічого краснаго не було цо би вредзело запаметац. Прето сом ше одлучел записовац, и так нагнац самого себе же бим ше познейше здогадавал шицких детальох. Цо горше - то лепше. Да будучи генераціі знаю през яки зме пекельни муки преходзели и цо зме шицко прецерацели же би ше єдного дня витворели нашо снi и снi милионох других Украйнох. Шлебодна и независна Украйна! Думка и можлівосц ей витвореня тримали нас на живоце кед нашу групу совети послали до Сибиру. Я достал седем роки, дахто меней, дахто вецей... Идея о шлебодней и независней Украйни ми помогла прежиц шицки тоти роки. То ме тримало остац при себе и ише и плановац свою будучносц у ней.

Два лагри, хлопски и женски, були змесцени єден попри другого, роздвоєни лем з дротом. Там була змесцена моя будуча супруга, хтора була и член нашої групи. З часу на час зме ше видзели з далека, а даскельо раз, кед на стражи бул єден добри человек, допущел нам прибліжиц ше гу дроту и на хвильку-два побешедовац. Так зме ше догварели и побрац ше у затвору. Обидвойо зме написали вимоги власцом, подписали их и о даскельо мешаці нам було допущене повинчац ше. Винчане окончене у кондзеларіі управніка лагру. Пречитани нам закон, подписали зме ше до єдней кніжки и було нам

допущене руковац ше. Присутни нам винчовали, наздаваюци ше же нас малженство пременї, а потим кажде на свой бок. И знова роками патрене на дрот и наздаване же ше, гоч з далека, увидзиме. Даєдни гуторели же зме дурни, даєдни франтовали же так моя супруга голем вше зна дзе ей муж, а ми знали же нас судьба так повязала, и жили зме живот яки нам бул додзелени. Ниа, ту малюнок лагру и дроту цо нас роздвойовал.

На догановим паперу з клайбасом нарисовани бараки и джобаци дрот.

- Пать, ту наша група идзе до леса рубац древа. - указує ише менши фалаток паперу а на нїм сибирски пейзаж зоз ядловцями. Кед би не була нарисована колона людзох зоз шекерами преїг плеца, випатрало би як на новорочних и крачунских винчованкох.

- Не видзим стражарох - гварим и по його погляду чувствуєм же сом ше "залецел".

- А цо думаш дзе би зме сцекли? Не знали зме точно ані дзе зме, не було ані мапи, а по приповедкох, до найблізшого населеня було коло тисяч километри. Жима, жима була наш найлєпши чувар. Стражаре ше грали нука у баракох, а нас виганяли вонка з лагру рубац древа и їм и нам. То озда єдини гарешт зоз хторого людзе не сцели сцекац. Случовало ше дакеди же дахто одлежал кару вжине, шлебодни є пойсц, але не може до яри док не сцигну камиони зоз поживу, та цалу жиму ише шедзи з нами. Ниа тот ту - указує ми єден миниятурни портрет, - бул шлебодни, одлежал свойо и чекаюци на транспрт похорел ше и умар. А тот други, вон сцекол кед ишол до леса рубац древа и патрула го о пар дні нашла недалеко од лагру розтарганого. Дай Боже да ше голем перше змарзнул и да го живири не нападди живого.

Преврацал сличку по сличку, затримуюци ше на даєдней хвильку длужей и по хто зна хтори раз ше здогадуюци подїї вязаней за ню.

- Тебе то ніч не значи, але то мойо найлєпши, можебуц и найкрасши роки живота. И шицко ту, зазначене, ані єдна хвилька не препадла. На каждей слички датум, та так не можем помишац подїї, цо вельо лєпше як паметанє хторе нам дакеди зна подвалїц.

- Вредзело би организовац виставу твоїх сликох, указац швету тото цо по тераз не було видзене. Могол биш видруковац и кнїжочку о своїм перебуваню

у Сибиру. - У мнє ше почал зявївовац бунт процив забудївосци праве тих пре хторих ше велї таки як вон жертвовали.

- Кого ише интересує же єдна група занєшених дуракох лежала у Сибиру пре шлебодну Україну? Тоти паперики и миниятури маю, випатра, вредносц лем за мнє. Ні за кого вецей. Ніхто би не пришол опатриц таку виставу заблудох, а я би ше ганьбел указавац другим свою несхопносц у рисованю. То би було равне жобраню. Я робел цо сом робел прето же сом так сцел и так чувствовал, и не жаль ми прето. Сцел сом давац бо сом мал цо дац, а не брац. Од того сом не обчековал нїяки хасен, ані припознания, ані теди ані тераз, а саме организовац вистави би заш лем гуторело процивно. Айде, наздраве! - поцагнул з фляши и понукнул ме - Сигурно не сцеш погар?

Припалели зме себе ише по єдну цигаретлу, зоз тих моцних, шверцованих, а вон предлужел:

- Рок пред концом моеї робиї Україна постала шлебодна и независна. Така за яку зме ше закладали, яку зме обцєвали. Можеш задумац мою радосц. Супруга ми вишла скорей, и каждего дня сом ше наздавал писму з описом же як то буц и жиц у такей України. Цо людзе гуторя, чому ше наздаваю, о чим приповедаю, чому ше радую? Можебуц же нас тераз

Иллюстрация Меланіи КОЛБАС

шицких политичних гарештанцох пуца дому, нет вецей причини тримац нас ту. Писма не сциговали, а мой час вицекол подполно, ані минуту ми не пребачели гади. На щєсе, було лето и транспорти були частейше организовани, та ані я не остал длужей як сом мушел. Не будзеш ми вериц, але ми було покус и жаль розисц ше зоз дзєпєдними стражарамы з

хторима сом ше сприятелел. Єден ми поцихи спомнул: "Ти щешліви, закончел ши своєю, а я осудзени же бим ту здохнул." Вер ми же сом ше бал тей хвильки кед будзем шлебодни. Єдно то наздавац ше, а друге буц шлебодни. Цо тераз? Од супруги не мам гласу, хто зна чи ме ище чека, не мам ніяку роботу, до школи сом не ишол бо сом лежал у гарешту праве у рокох кед требало исц до школи, не знам ніч робиц. Терха будзем и себе и другим. Гварим ци, бал сом ше од шлебоди... Супругу сом нашол и дознал же ми писала, але гади, випатра, сцели очежац мойо остатні дні у гарешту, та писма зніщовали. Остали зме у Києве, у готелу, даскельо дні, а вец требало рушиц глядац даяку роботу, жиц з дачого, витримовац фамелию, уживац у дзецех док рошно у своєї держави, у власней шлебоди. За початок сом ше регистровал при власцох, да ше зна же сом ту, дома, а не у Русії лебо дагдзе индзей, и же думам ту остац за навше. Службенік ме одведол до другей просторії, замодлел най причекам, а потим вошли двома полицає, влпели ме и завязали ми руки! Ніч ми не було ясне, збуваня як бридки галуцинації прелетали коло мене, єден глас ми читал цошка о закону и суду и дознал сом же сом у одсутстве осудзени на три роки гарешту пре припадносц терористичней організації хтора сцела зваліц легални систем. Систем - то советски систем, а закон то знова советски. Ша я не неприятель! Живот, младосц, седем роки сом дал за вас, а цо ми ви робице? Як найгоршого злодія, як терористу - до

гарешту. Тота иста Україна цо ме у жимних сибирских дньох отримала у живоце, тераз ми судзи як злодійови прето же сом ю любел баржей як самого себе! Не вредзели доказованя, вимоги, подплацованя... Одлежал сом ище три роки и було ми досц. Син ми уж мал три роки и не сцел сом да и вон дожие мою судьбу, лебо же би мал у живоце даяки неприємносци пре мойо заблуди. Преселели зме ше до Канади. Супруга ми роби як дописователь зоз Белгії за єдни новини и раз до рока приходзи ту дому, син уж вироснул, не зна и ані не треба же би знал по українски, а я, ниа, дома, варим, примам социялну помоц од цудзей держави хтора ме прилапела як svojого кед ме власна гарештовала и одруцела...

Помали завар фасциклу зоз нарисованима виривками зоз своїх заблудох и з надїями же мож докончиц недокончене, полепшац несовершене, фасциклу зоз безменима страдалніками як цо и сам бул и ище раз нацагнул зоз фляши як за покой власней души.

Кед ме випровадзел, обачел сом же зобул папучи и боси ходзел по шнігу.

- Не чудуй ше, ище вше любим чувство жимного шнігу под ногами, як дакеди. Не знам прецо, але любим тото чувство. Можебуц пре носталгию за дачим страченим у живоце, чи цо. И лем да знаш - ошмихнул ше - виски лепше греє од вотки.

З ВАШИХ ПОРУКОХ

13 december 2003

(..) Sicko ce dobre rozumim ze Kocur vecej nje ma pretplatu na "Rusnacoh u svece". Zalj mi ze to tak, alje mi se dajak ostaramе ze bi zme i nadaljeј mohli dostavac vaso/naso novinki. Poklja se nje znajdzeme za sponzorstvo, odnosno za penjez, jav mi ci postoji mozlјivosc ze bis mi preјg E-maila poslal novini. Teraz se ljудze cesko odvojuju od dinarka bo zima. Alje ked nje insak, ta ja na slјidujucej shadzki Drustva za ruski јazik, literaturu i kulturu - podruznјica u Kocure vinjesem tot problem, odnosno naso zadanje ze bi zme sceli vaso - naso novinki i nadaljeј dostavac u Kocure ta verim ze se najdze sponzor hto viplaci holjem daskeljo cisla. (....)

Veljo krasni pozdravi tebe i tvojeј fameliji јak i sickim dobrim ljудzom, posila Aranka Medjesova zoz Kocura.

P.S. Njeska u mojeј susedi Irinki Tamasovej zabivacka/kolјacka, ta se prave zberame na veceru do susedovih, a tam se rihta pampuski (buhti) zoz madzu-

nom od kajsoh, a vec.... mesko, kolbaska, hurka, krupi.....i kvasena kapusta, a bome i dobre vinko, a vec, po veceri, ked Tamasovo stirme braca zaspivaju ruskі pisnju, a mi se im pridruzime, spiva se do rana.

Rihtajce se za pribranca - cekame vas.

4 december 2003

З того виривку з имейлу Коцурици Аранки Медешовой мож дознац же Кокур односно кокурска читальня вецей не достава магазин "Руснаци у швецє" понеже предходна предплата од спонзора вишла а не обновена є. Значи, Коцурици у швецє, роздумайце чи праве ВИ не можеце помогнуц же би магазин и далєй сциговал до кокурскеї библиотеки. Гледаме нового спонзора!

Посилац магазин преїг интернета, як атачмент, то барз компликоване бо, понеже то огромни файли, на звичайней телефонскеї конекції би требало вельо годзини же би ше то даунлодовало.

А за тоту вистку о колячки сом

ше, вера, налашел аж на озай, и пристал бим буц и прибранец лем кед бим мал нагоду голем кус пробовац зоз тих лакоткох цо пані Медешова начишлєла.

(...) Trece co scem to vincovanka i za Kracun i za Novi rok. Tot rok ostanje јak rok vinјimkovih napruzenјoh dac podobu tomu podnjacu u kotrim si nje sam, alje u kotrim zas lјem ti davas konjesni rezultat o kotrim sudza i toti co znaju i nje znaju prez co si sicko presol. Zicim vam sicko najkrasse i fameliji i tebe - zdravja, radosci, i sickoho тоho co z vas tvori scesljivih ljудzoh, zici Irina

Дзекуєме на тей и ище велїх винчованкох за швета.

6 marec 2004:

Magazin "Rusnaci u svece" zicam zoz valalskej biblioteki јak i velji друhi Keresturci. Vincujem na takim podnjacu i pozdravјam redakciju i citacoh. Jo z e f i n a

Dervisevic

НОВИ ІНІЦІАТИВИ: На початку того числа могли ще прочитати напис Ліляни Киш Медеші зоз Мелбурну у Австралії о ей нашиви Горватскеї, Петровцом, значи, Старому краю... То, уствари, зачаток новей рубрики у магазині а идея у тим же би нашо людзе, нашо виселенці, хтори у цеку рока нашивя свой родни край, край одкаль ше виселели, о тим написали свойо основни упечатки, як дожили тоту нашиву. Судзаци по Лільовим напису, таки нашиви вше принешу числени імпресії, насампредз о тим як випатрал а як тераз випатра край одкаль сце, о тим чи ше там, по вашим думаню, людзе пременели чи не, цо ше вам там пачело а цо сце не могли прилапиц, або вас покус и иритирало. Таки дожица у сущности индивидуални а у принципе вше интересантни. **Чекаме прилоги тей файти од вас!**

БРИґИ ЗОЗ ПОШТУ (з експедицию магазина)!

Посилаюци еден прикладнік магазина до Шведскеї у фебруаре того року дознал сом еден досц неприємни податок: цена одсиланя таких посилкох як цо то магазин "Руснаци у Швеце" зоз Канади до иноземства од 12. януара того року барз пременета. Нормално, на чкдоу того хто посила.

До того пришло найбаржей прето же Канада, едноставно, утаргла ставку у ценовнику "сухожемни транспорт пошти" а под тим ше подрозумйовало транспорт пошти на ладбох, помали-помалючки, до Европи и до Австралії. Од 12. януара та надалей ест, за иноземство (други континенти) лем транспорт зоз авионами. Цена, пре таку пременку, скочела зоз скорейших 1.87 долар на 3.42 долари по прикладніку магазина. За три числа магазина рочне то розлика од 6.65 канадски долари або 2.8 евра на висину терашней предплати. Практично, то ище еден евро по послатим з тим же ше магазин достане за 4-7 дні. Швидко! За пакети ест и далей ладбов транспорт, але магазин не можліве посилац як пакет зоз 10-15 прикладніками прето же вец там, у Европи або Австралії, хтошка (на кого ше пошле пакет) муши препаковйовац и розпосилац/плациц ПТТ трошки ознова. У самей Канади и за ЗАД и далей остала ставка сухожемного транспорту и ту цени пошли за узвичаєни проценти на горе так же ше тото не одноши на предплатнікох у тих жемох.

Предплата од предплатнікох була позбєрана у периодзе новембер-

децембер прешлого року. Понеже сом о тей пременки не знал теди ніч, призбєрована предплата од 12 евра по предплати. З того виходзи же у цеку рока за каждую предплату до иноземства мам зношиц власни трошки од 2.8 евра або то, до конца рока, будзе дзешка медзи 330 и 370 евра. Предплатнікох зоз Европи и Австралії затєраз можем лем замодліц же би розпатрели чи им убудуце одвитує предплата за магазин у висини реалних 14.8 - 15 еврох за три числа? Тоти хторим то будзе вельо, престаню буц о рок предплатніки магазина. Тоти хтори прилапя тоту диктовану цену з боку пошти, буду и далей доставац магазин, авионски. Односно, хто трима же за задовольство доставац и читац магазин "Руснаци у Швеце" вредзи тельо плациц, може евентуално ище уплатиц тоту розлику од 2.8-3 евра за тот рок заступніком у жемох у хторих то и скорей окончовали. А за тот рок, гварим, остава ми плациц зоз своїх, та як будзе...

Кажди ваш предлог у вязи того, идея хтора потуньши "продуковане" и одпосилане магазина "Руснаци у Швеце" будзе з радосцу прията на имейл адресу (nje vazna teraz)

РУСНАЦИ У ШВЕЦЕ

Магазин за Руснацох виселєнцох цалого швета

Редактор магазина
Гавриїл КОЛЕСАР

Сотрудніки-авторе на тим чишле:
Йозефина ДЕРВИШЕВИЧ, Войводина
Владимир ДУДАШ, Войводина
Мирон ЖИРОШ, Мадярска
Ирина Гарди КОВАЧЕВИЧ, Войводина
Мелания КОЛБАС, Канада
Гавриїл КОЛЕСАР, Канада
Мирко КОЛЕСАР, Канада
Серафина МАКАЇ, Войводина
Силвестер МАКАЇ, Войводина
Татяна МАЛАЦКО, Горватска
Ліляна Киш МЕДЄШИ, Австралия
Магда МИЛОШЕВИЧ ДЖУДЖАР, Немецка
Славомир ОЛЕЯР, Канада
Ксения ПЕТУХ, Канада
Янко САБАДОШ, В. Британия
Владимир СОЛОНАР, ЗАД
Амалия Н. ФЕРБАНКС, ЗАД
Зоран ФИРИС, Шведска
Славе ШАНТА, Австралия

Способи контакту тотти:

Za magazin

324 Overlea Dr.
Kitchener, ON
N2M 1T8
Canada

Канада (519) 570-9614

Amber@golden.net

Виходзи три раз до рока.

Рочна предплата (зоз трошками одсиланя): за Европу **15 евра**, ЗАД **12 USD**, Австралия **15 USD**, Канада **15 CDN**

Шицки прєклади и оригинални написи захищени © 2002, 2003, 2004 "Руснаци у Швеце". Рєпродукция истих допушена лем по одобрєню Редакциї

**ПОВЯЖМЕ ШЕ И ЗБЛІЖМЕ
З ПОМОЦУ МАГАЗИНА
"РУСНАЦИ У ШВЕЦЕ"**

